

esprit

Stylový magazín Lidových novin

DESIGN

Nová kolekce módního návrháře Tomáše Němce
120 let od narození Jindřicha Halabaly
Kdo je sklář David Valner

ČAS
PLAVAT PROTI
PROUDU

TOMÁŠ BERDYCH

CAROLLINUM
KRÁLOVSTVÍ HODINEK

8/2023

Foto: Jakub Straka

Asistent fotografa: Ondřej Pelikán

Kreativní ředitel a styling: Jan Králíček / Dolce Vita

Asistenti stylisty: Tomáš Němec a Alexandra Gnidiaková

Make-up: Hristina Georgievska

Vlasy: Graig Babička HUGHAN / Stolen

Modelka: Vika / Focus Model Management

Produkce: Marek Jaroš

Na obálce: kabát, 20 000 Kč, a sukně, 7000 Kč, oboje Tomáš Němec; pokrývka hlavy se stříbrnou sponou, Alexandra Gnidiaková X Magdalena Štastníková, 10 000 Kč

Další Esprit LN, tentokrát o hodinkách a špercích, naleznete zdarma v Lidových novinách ve středu **1. 11. 2023**

LIDOVÉ NOVINY

Esprit. Stylový magazín Lidových novin

Vychází měsíčně.

Šéfredaktor: Petr Bušta **Ředitel redakce:**

Veselin Vačkov **Vedoucí magazínu a editorka:**

Eva Hlinovská **Art director:** Petr Puch

Redaktorka: Petra Šimůnková

Jazyková redakce: Iva Pospíšilová

Vedoucí inzerce Espritu Lidových novin:

Markéta Herianová

Spolupracovníci:

Salim Issa, Jan Králíček, Maria Makeeva, Jakub Straka, David Turecký, Tereza Valnerová, Martin Váša, Vojtěch Veškrna

Adresa: AMC, Karla Engliše 519/11, 150 00, Praha 5

Internet: www.esprit.lidovky.cz

Facebook: www.facebook.com/

EspritStylovýMagazínLidovýchNovin

Instagram: www.instagram.com/espritolidovek

E-mail: esprit@lidovky.cz

Telefony: 225 067 111, předplatné 225 555 533

Tiskne: Svoboda Press, s. r. o. Magazín je prodejný jen s deníkem Lidové noviny.

Evidenční číslo: MK: E 5168

Milé čtenářky a milí čtenáři,

aktuální Esprit LN se zabývá designem. I proto v něm naleznete módní story Jana Králíčka a fotografa Jakuba Straky, který svým objektivem zachytil aktuální noirovou kolekci českého módního návrháře Tomáše Němce. Nejde jen o talent a vizi samotného mladého designéra, ale též o spolupráci s dalšími jmény české scény: Alexandra Gnidiaková vytvořila pokrývky hlavy, obuv je dílem Jaroslava Vícha ze značky Jarda Praha, o výrazné přezky na páscích se postarala Magdalena Štastníková. Celou scénu našeho focení pak kromě typického zahradního domku, symbolu českého zahrádkářství, doplňuje i umělecký objekt Exiled Queens Lindy a Daniely Dostálkových.

Ze současnosti do historie se můžete ponořit v textu Petry Šimůnkové o Jindřichu Halabalovi, vizionáři, jehož práce se zaměřovala zejména na nábytek. Letos se totiž slaví rovných 120 let od jeho narození a ceny Halabalových původních křesel či stolků od 90. let vzrostly o stovky procent. Zase jeden z důkazů, že investovat do kvalitního designu se časem může vyplatit i finančně.

To je bezpochyby i případ Davida Valnera, českého skláře, jehož práce je velmi populární zejména v zahraničí. V portrétu od Petry Šimůnkové se dozvíte nejen to, jak probíhá vzorovací den v rodinné sklárně Valnerových, ale i jaká úskalí (nejen finanční) s sebou nese účastnit se tak prestižního veletrhu, jako je pařížský Maison & Objet.

Martin Váša zase vyzpovídal Radima Vizváryho, šéfa scény Laterna magika a významného mimy, jež jeho učitel Boris Hybner nazval opravdovým pierotem. A takový se rodí jednou za sto let. „V pantomimě jsem našel domov. Být mimem je pro mě víc než profese. Je to můj život,“ říká Radim Vizváry.

Druhý Martinův rozhovor je věnovaný Sebu Eminovi. Že jste o něm neslyšeli? Měli byste ho poznat. Proslavil se v Londýně coby snídaňový guru, které recenzoval snídaneš s pečlivým akademickým přístupem. Mnoho let byl též šéfredaktorem časopisu The Happy Reader, který seznamoval čtenáře s klasickými knihami jinou optikou a přinášel též rozhovor se známou osobností (naposledy Tildou Swinton) o knihách a čtení. Různým způsobům čtení se samozřejmě Seb Emina věnuje i v našem rozhovoru.

V tomto vydání naleznete i výběr zajímavých designérů z Ukrajiny, kteří čerpají z tradic své válkou zmítané země, nebo se dozvíte, čím je unikátní nová Štvanická lávka spojující Holešovice a Karlín a proč je Marie Horáčková mistryní světa v lukostřelbě.

A v neposlední řadě se můžete pokochat hodinkami Panthère de Cartier na zápěstí Keitha Richardse. Kdy jindy si rockovou legendu připomenout než v těchto dnech, kdy Rolling Stones vyšel nový singl *Angry* a 20. října spatří světlo světa deska *Hackney Diamonds*? Čekali jsme na ni dlouhých 18 let.

Eva Hlinovská, vedoucí Espritu LN

63

Expert: Keith Richards a Panthère de Cartier

38

Téma: Jindřich Halabala

28

Móda: korzet, 11 000 Kč, a kratasy, 9000 Kč, oboje Tomáš Němec

hodinky

FRANCOUZSKÁ ZNAČKA CARTIER UVEDLA NOVÝ DESIGN MODELU TANK AMÉRICAINÉ

DALŠÍ Z RODINY TANKŮ

Britové mají jedno moudré přísloví: „If it ain't broke, don't fix it.“ (Když to není rozbité, neopravuj to.) A přesně toto rčení se dá beze zbytku použít pro modely Tank francouzského domu Cartier: hodinky s čtvercovým číselníkem a prodlouženými vertikálními stranami pouzdra (nazývané *brancards* – jde o francouzský výraz pro lékařská nosítka) tým Louise Cartiera navrhl v roce 1917. Brancards měly v té době nejen estetický, ale hlavně praktický důvod: náramkové hodinky byly v podstatě jen zmenšenými kapesními časomírami připevněnými na zápěstí. Vertikální strany pouzdra v případě tanků sloužily k organickému uchycení náramku či řemínku hodinek, jenž tak nerušil jejich design.

Sériově se začaly tanky vyrábět o dva roky později, tedy v roce 1919, byť ve velmi malých sériích. Do konce roku 1919 vzniklo pouhých šest kusů a až do 60. let minulého století, kdy značka začala své modely distribuovat nejen ve svých vlastních butikách, jejich výroba čítala jednotky, maximálně stovku kusů ročně.

Hodinky Tank se svými charakteristickými znaky, jako jsou římské číslice na číselníku, vnitřní minutová stupnice připomínající železniční pražce nebo korunka s kamenem ve tvaru kabo-

šonu, zůstávají přesně podle anglického přísloví v podstatě neměnné. Každý pozná, že jde o hodinky Tank, ať už byly vyrobeny ve 20. letech minulého století, nebo ve 20. letech století dalšího.

Nicméně modely Tank se samozřejmě v čase vyvíjely a existuje mnoho nejrůznějších variant, některé přímo z pera týmu Louise Cartiera, jiné jsou pozdější. Jedním z přitažlivých typů jsou modely s prodlouženým zakřiveným tvarem pouzdra s obdélníkovým číselníkem. Tank Cintrée (francouzsky zaklenutý) spatřil světlo světa v roce 1921, Tank Allongée rok nato. Relativně novým modelem z této řady je Tank Américaine, jenž byl představen v roce 1988 a od té doby jej značka vyráběla jak ve zlatě, tak v oceli.

Letos na podzim (po jarním uvedení redesignovaného modelu Tank Française) značka Cartier představuje i novinkový Tank Américaine. Má ergonomičtější design a brancards kompaktně navazují na kovový tříčlankový tah nebo kožený řemínek. Hodinky jsou k mání ve třech verzích (mini a small s quartzovými strojky a large s automatickým strojkem), s pouzdrý z oceli nebo růžového zlata. Některé z modelů mají brancards vykládané diamanty, pro večerní příležitosti Cartier představil i pavé verzi z bílého zlata.

Francouzský dům Cartier, jehož hodinky jsou vyráběny ve Švýcarsku, navazuje na rodinu hodinek Tank s prodlouženým pouzdrým, jako je Tank Cintrée (na snímku vlevo platinový model z roku 1924) nebo Tank Américaine (vpravo model se zlatým pouzdrým z roku 1994). Dnes září ve světle reflektorů nové modely **Tank Américaine**, jež jsou k dispozici s ocelovým pouzdrým či zlatými pouzdrý, a to ve třech velikostech.

Astonishing orange

HERMÈS
PARIS

výročí

DIPTYQUE SLAVÍ 60 LET A PŘEDSTAVUJE NOVOU KOLEKCI ZNOVU PLNITELNÝCH SVÍČEK

Značka Diptyque nabízí též nejrůznější příslušenství k vonným svíčkám, jako jsou třeba **nůžky na knot**.

VŠECHNO NEJLEPŠÍ!

Aubépine, Thé a Cannelle. Tak se jmenovaly první tři vonné svíčky od bytové architektky Christiane Gautrot, malíře Desmond Knox-Leeta a divadelního režiséra a scénografa Yvese Coueslanta, zakladatelů legendárního brandu Diptyque na prestižní pařížské adrese 34 Boulevard Saint-Germain. Ve stylovém bazaru, kde prodávali nejen autorské látky, ale i nejrůznější artefakty ze svých četných cest po světě, svíčky představili v roce 1963. Záhy po uvedení tyto vůně určily další vývoj značky: dekorace a textilie brzy nahradily vůně, sprchové gely, tělová mléka nebo parfémovaná mýdla. K 60 letům na voňavém trhu si značka nadělila horkou novinku: kolekci vonných svíček Les Mondes de Diptyque.

Už jste někdy byli v sochami a malovanými freskami ozdobeném nymfeu v zahradách vily Borromeo Visconti Litta nedaleko centra Milána? A co v surrealistické zahradě básníka a mecenáše Edwarda Jamese ve středním Mexiku? Nechcete se vydat na návštěvu zenové zahrady na jižním svahu kjótské hory Arashiyama, kde roste 120 vzácných druhů mechu? Nebo do města Tšin-

g-te-čen, známého pro výrobu čínského porcelánu a pěstování bílého čaje? Či snad do amerického národního parku Mesa Verde na Koloradské plošině? Stačí zapálit knot pěti výročních svíček a složení, za něž odpovídá francouzská parfémářka Olivia Giacobetti (tvořila vůně nejen pro Diptyque, ale i Fendi nebo Hugo Boss), vás tam alespoň na chvíli přenesou. Svíčky jsou totiž těmito místy inspirované. Tomu říkáme cestování bez emisí!

À propos, spotřeba a plýtvání: k 60. výročí uvedení vonných hořlavých společníků si Diptyque nadělil i jednu technologickou novinku. Svíčky z nové kolekce jsou vůbec prvními, které lze po dohoření znovu naplnit. Stačí si uchovat oválné skleněné nádoby vzešlé z návrhu italské produktové a interiérové designérky Cristiny Celestino a opětovně je doplnit speciálně tvarovaným vonným voskem. Ten, stejně jako skleněné dózy na svíčky, má oválný tvar vycházející z ikonického loga značky. Zakladatelé brandu se v tomto případě údajně inspirovali podobou štítů pretoriánské gardy římských císařů. ●

Nymphées Merveilles s vůní květů pomerančovníku, La Forêt Rêve s kanangou vonnou a jasmínem, Temple des Mousseuses s nádechem mechu a cedrového dřeva, La Vallée du Temps s akordy bílého čaje a maté a Terres Blondes z pšeničných otrub a červeného cedru. To je výroční kolekce **Diptyque**. Znovu plnitelná svíčka stojí 5500 Kč, nová náplň 2400 Kč, prodává Ingredients.

Pro Boha i krále

Přijde vám 60 let málo? Dobře. Vonnou svíčkou můžete letos oslavit i 380. výročí. Jde o výročí jednoho z nejstarších výrobců svíček, o francouzskou značku Trudon. Založena byla v roce 1643, když se Claude Trudon stal majitelem obchodu na Rue Saint-Honoré v 8. pařížském obvodu (dnes ulice s butiky předních světových luxusních brandů). Jestliže Diptyque poznáte podle oválného loga se zdánlivě rozházenými písmeny, svíčky Trudon, vyráběné v Normandii, mají tvar vycházející z chladicích nádob na šampaňské. Snadno rozpoznatelný je i znak značky inspirovaný basreléfem nalezeným na budově Royal Wax Manufacture, která dříve patřila rodině Trudonových. Všimavému oku neuniknou ani četné grafické odkazy na včely, bez nichž by tyto svíčky nemohly vzniknout. Ne nadarmo má značka motto: „Deo Regique Laborant.“ (Pracují pro Boha a krále.) Subjekt v tomto případě zastávají právě včely.

 ROBERTO COIN
VENETIAN PRINCESS

KABELKA S PRVKY KUFRU

Cour carrée, největší nádvoří paláce Louvre, poslední den pařížského týdne módy, rok 2014. Vítejte na debutové přehlídce nového kreativního ředitele dámské módní divize Louis Vuitton Nicolas Ghesquièra. Návrhář už má za sebou působení v čele značky Balenciaga, odkud po neshodách odešel, a nastoupil na ostře sledovanou pozici, kterou od roku 1997 zastával legendární Marc Jacobs. Má za úkol přinést nový, svěží pohled na ženskou siluetu. „Je to velmi vzrušující den,“ řekla těsně před přehlídkou Anna Wintour pro The New York Times, „ve vzduchu je cítit energie.“

Bundy z jemné kůže, rolákové úplety, áčkové sukne s vysokým pasem a florálními dezény, výrazné široké pásy podtrhující ženskou postavu. A také nové kožené doplňky v čele s kabelka-

mi, které pro francouzský módní dům tvoří dodnes nejdůležitější část příjmů. To vše Nicolas Ghesquière ten den předvedl. Novým kabelkám návrhář, který se na poli jednoho z nejzásadnějších doplňků – tehdy ještě pod brandem Balenciaga – proslavil v roce 2001 taškou Le Dix Motorcycle Lariat, vévodí nejen kabelky připomínající malé cestovní kufry LV, ale i vzor „malletage“.

Jeho původ nás vrací zpět k samému počátku značky a jejím signature produktům: koženým cestovním zavazadlům. Jsou to totiž právě tyto kufry, které v sobě ukrývají praktický síťovinový prvek, jakousi měkkou geometrickou vycpávku. Nicolas Ghesquière si element bere za svůj a kabelky, kromě ikonického monogramu, představuje s novým pravidelným vzorem. Některé prvky

stačí vzít a dát jim moderní kabát, nechal se tehdy designér slyšet.

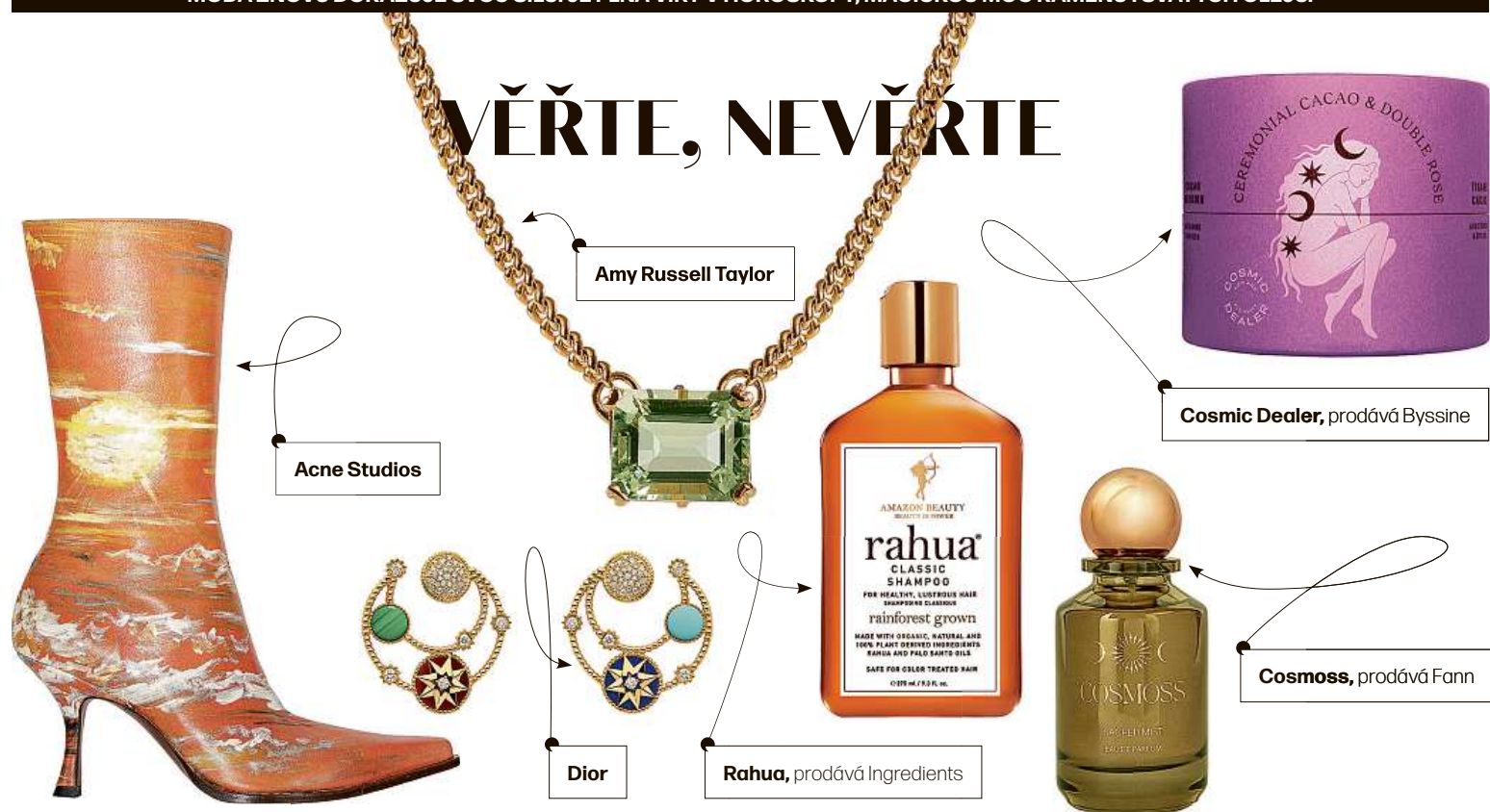
Jeho hesla se slavná značka drží i dnes. Letos, téměř po deseti letech od debutu francouzského designéra, který v čele ženské módy gigantu LV stojí dodnes, prošívaný vzor malletage opět ožívá. Kabelka, která na tradici navazuje, se jmenuje GO-14. Její název odkazuje k příjmení návrháře a roku uvedení jeho první kolekce v čele Louis Vuitton. Nová verze tašky z jehnětiny má moderní, nadýchaný „puffy“ look a existuje v několika barevných provedeních: v černé, bílé, ale i B&W kontrastní kombinaci nebo pudrově růžové. Všechny tašky mají navíc známé zapínání (též podle Ghesquièrova návrhu), vycházející z iniciál slavné značky. ●

GO-14, kabelku vycházející z původních návrhů kreativního ředitele Louis Vuitton Nicolase Ghesquièra, můžete nosit mnoha různými způsoby: na rameni či jako cross body, na paži anebo v ruce. Značka ji představila v několika barevných provedeních.

trend

MÓDA ZNOVU DOKAZUJE SVOU SÍLU. JE PLNÁ VÍRY V HOROSKOPY, MAGICKOU MOC KAMENŮ I SVATÝCH OLEJŮ.

VĚŘTE, NEVĚŘTE

Astrologie vás nechává chladnými a nejbližší, jak jste se dostali ke kamenům s nadpřirozenými schopnostmi, bylo tenkrát, když jste si na doporučení Kaii Gerber pořídili gua shu? Ani tak nebudte překvapení, jestli si – spíš dříve než později – uvědomíte, že stojíte v pařížském obchodě Deyrolle a hledáte na internetu, jestli vám nyní víc prospěje nosit u sebe růženín, anebo ametyst. A to přesto, že vám ráno aplikace Co-Star poslala na míru šitý horoskop, kde se doslova psalo: „Nečekávejte nic.“

Vítejte v roce 2023. Vypadá to, že svět se řítí do záhuby. Pokud nevíte kudy kam a necháváte si na cestu nově svítit hvězdami, nikdo se vám nemůže divit. Tím spíš, když jsou teď tak zatraceně trendy.

Populární aplikace Co-Star cílí i na skeptiky. Zpracovává data z NASA a na základě údajů o vašem narození sestavuje horoskop, který vám sice nepoví, co vás čeká a nemine, zato je dost podrobný na to, abyste na něj mohli ledacos svést, od partnerské krize po tu tvůrčí. Jaká úleva!

Do módy přitom nadpřirozeno prosakuje už pěkných pár let. Astrologické reference byste našli třeba u značek Viktor & Rolf nebo Dior. Samotný Christian Dior, zakladatel slavného módního domu, byl svou pověřivostí proslulý; pravidelně se radil s jasnovidkou Madame Delahaye. „Neudělal bez ní nic,“ vzpomínal kdysi Pierre Cardin. „Nic, nic, nic.“

Nejcitelnější je nicméně trend ve špercích. Kdo by nechtěl nosit ty, co jsou nejen krásné, ale zároveň mají blahodárné účinky, jako je poskytování ochrany před zlem, udržování harmonie, nebo dokonce pomoc k prosperitě?

Tuhle vlnu chytají už i masové značky, jako je Swarovski. Kdo ovšem touží po něčem autentičtějším, přijde si na své třeba u Amy Russell Taylor („Věřím, že šperky se stávají součástí vaší duše, uchovávají vaši energii i kousek vaší osobnosti.“) nebo Josepha Brookse. Ten byl původně znám pro svůj vliv v hudebních kruzích, mimo jiné pomohl zviditelnit U2, Depeche Mode, The Cure či Guns N'Roses. Dnes se zajímá především o schopnosti kamenů a energie. Mezi jeho zákaz-

níky se řadí celebrity včetně Britney Spears, Lenyho Kravitz a Diane von Furstenberg.

Ani průmysl tolik založený na viditelných výsledcích, jako je ten kosmetický, ovšem není imunní. Nejlepším příkladem je značka, kterou loni představila Kate Moss. Pojmenovala ji Cosmoss a na recepturách spolupracovala se známou alchymistkou a homeopatkou Victorií Young. „Well-being pro duši i smysly,“ dočtete se na webu. Mezi produkty, které u nás prodává Fann, najdete třeba parfém Sacred Mist, co vám má vyčistit auru.

A to, že vám palo santo coby vykuřovadlo nevyhnilo zlou energii z domova, ještě neznamená, že ji ve formě šamponu či parfému nevyžene z vašich vlasů – po oleji ze „svatého dřeva“ nasládle voní třeba produkty značky Rahua. Tu koupíte v concept store Ingredients.

Jestli na horoskopy, magickou sílu kamenů anebo očištné schopnosti vykuřovadel věříte, ale nakonec až tak důležité není. Módě stačí, když budete dál věřit na krásu. Nadpřirozené účinky pak nejsou ničím jiným než milým bonusem. Co kdyby...

hodinky

ZNAČKA BULGARI PŘEDSTAVILA V RÁMCI GENEVA WATCH DAYS 2023 HODINKY MONETE CATENE DUAL TIME

OSLAVA ČASU

Z nouze ctnost. Tak by se dala ve svých počátcích nazvat událost Geneva Watch Days, která se koná na přelomu srpna a září v Ženevě. Byla doba covidu, manufaktury představovaly své novinky pouze online, velké hodinářské veletrhy byly jen smutnou vzpomínkou. V roce 2020, v době letního poklesu čísel lidí nakažených koronavirem, se ale osm manufaktur jako Breitling, De Bethune nebo Bulgari rozhodlo představit v saloncích ženevských hotelů část nových hodinek. Uběhly tři roky, a Geneva Watch Days jsou událostí, se kterou musí ve svých diářích počítat každý milovník luxusních časomír i hodinářské manufaktury, které si pro konec prázdnin a začátek školního roku připravují novinky pro své sběratele.

Původem italská manufaktura Bulgari, jejíž ústředí sídlí ve švýcarském Neuchâtelu, si pro letošní Geneva Watch Days připravila šestici novinek. Kromě kolekcí Octo Finissimo a Serpenti Misteriosi spojila své dvě základní know-how – šperkařství a hodinářství – v neobvyklé časomíře Monete Catene Dual Time.

Jde o takzvané secret watch (tajné hodinky), které mají číselník zakrytý svrchní částí pouzdra, stejně jako tomu bylo kdysi v případě kapesních časomír. Pouzdro lze jednoduše otevřít pomoci

dvou safírových kabošonů. Novinka ukazuje druhou časovou zónu pomocí druhého číselníku (oba se od sebe liší barvou ruček): majitel tohoto šperkového kusu tak může jednoduše číst lokální i domácí čas zároveň.

Kolekce Monete, která využívá antických mincí zasazených do šperků či hodinek, patří k tomu nejzajímavějšímu, co na poli šperkařství a hodinářství lze objevit. Antické mince, jež začal zasazovat do hodinek Nicola Bulgari v 60. letech minulého století, totiž dodávají klenotům či šperkovým hodinkám jedinečný, historizující ráz.

Pro Monete Catene Dual Time vybrali designéři mince s prominentním římským párem: císařem Septimem Severem a jeho manželkou Julií Domnou z konce druhého století. Hodinky, jejichž pouzdro vychází z osmistenného designu, jsou vyrobeny z kombinace žlutého a růžového zlata a ozdobeny diamanty. Náramek o pěti řadách článků vychází z designu masivních závěsů z proplétaných článků (zvaných též *gourmettes*, italsky pak *catene*), jež lze spatřit na hrudi nejruznějších rapperů či velkých sportovních hvězd.

Uvnitř pouzdra jsou uloženy dva mechanické strojky (pro každou časovou zónu jeden) BVL 100 s ručním nátahem a rezervou chodu 30 hodin. ●

Druhá časová zóna

Ukazatel druhé časové zóny je jednou z nejužitečnějších hodinářských komplikací, kterou využijí zejména cestovatelé. Hodinky, ať už pomocí takzvané GMT ručky, nebo v některých případech (jako je model **Reverso Tribute Duoface Tourbillon** od Jaeger-LeCoultre či Monete Catene Dual Time od Bulgari) pomocí dvou číselníků, dokážou znázornit čas ve dvou časových zónách zároveň: lze z nich vyčíst čas lokální i čas domácí.

Ikonické hodinky z roku 1931 Reverso, jejichž pouzdro lze snadno otočit kolem své osy, k zobrazení druhé časové zóny přímo vybízely. Značka Jaeger-LeCoultre hozenou rukavicí zvedla v roce 1994, kdy uvedla model Duoface. Na hlavním číselníku (v tomto případě stříbrném) je zachycen lokální čas, druhý v jiném designu znázorňuje čas v tu chvíli méně důležitý, tedy čas domácí. Modely Duoface jsou též vybaveny indikátorem dne a noci.

Letošní exkluzivní model z růžového zlata je navíc vybaven tourbillonem, který vyrovnává vliv gravitace na přesnost chodu strojku. Calibre 847 s ručním nátahem, jenž kombinuje duální čas s tourbillonem, je složen z neuvěřitelných 254 součástek. Hodinky doplňuje černý řemínek z aligátora. Rezerva chodu strojku činí 38 hodin.

Novinka z manufaktury **Bulgari Monete Catene Dual Time** využívá know-how značky na poli šperkařství i hodinářství. Díky dvěma kalibrům BVL 100 ukazuje na dvou číselnících čas ve dvou časových zónách zároveň.

BRUNELLO CUCINELLI

Pařížská 19, Praha 1

móda

ITALSKÁ ZNAČKA MOORER VSTUPUJE NA ČESKÝ TRH. BUTIK NAHRADÍ ZNAČKU RED VALENTINO.

CO BY SI OBLÉKLA JULIE?

V nové dámské kolekci FW 23/24 najdeme ikonické modely značky **MooRER**, například kabátů 3v1 Pegaso a Zermatt. V pánské řadě pak září pěřové bombery z husího perí.

Pokud pomineme fakt, že Shakespeare nepsal o balkonu, ale o otevřeném okně, když budeme ignorovat, že nejslavnější balkon na světě, Juliin balkon ve Veroně, byl k domu přistavěn až ve 20. letech minulého století, a pokud opomeneme skutečnost, že Romeo a Julie ve skutečnosti neexistovali, můžeme začít přemýšlet nad tím, co mohla mít Julie Kapuletová při oné slavné balkonové scéně na sobě. Zajisté šaty. Co si ale mohla ženská polovička nejnámější milenecké dvojice obléct, aby ji neofouklo?

Kdyby žila dnes, mohla by se proti chladnějším severoitalským večerům chránit prošívanou bundou navrženou právě ve Veroně, dějišti milostné tragédie. Tady na začátku milénia vznikla značka MooRER, brand specializující se na výrobu prošívaných svrchníků a bund, které se budou hodit při podzimních procházkách po Římě, ale i na lehčí túře po vrcholcích podél Lago di Como. V čele značky stojí Moreno Faccincani, který otevřel butik nejen v italském městě módy a designu, tedy v Miláně, ale také v populárním lyžařském středisku Cortina, kde se v roce 2026 budou odehrávat zimní olympijské hry, dále v Tokiu, v belgickém přístavním městě Knokke a taky v Kyjevě. Poslední přírůstek pak najdeme právě v Praze, v Maiselově ulici, hned vedle beauty concept storu Ingredients. Útulný butik MooRER nahrazuje značku Red Valentino, která z důvodu sloučení s hlavními kolekcemi Valentino tento rok ukončila své působení, a to všude po světě. Obchod MooRER otevře skupina Literix Group, která u nás zastupuje značky jako Dolce & Gabbana, Salvatore Ferragamo, Brunello Cucinelli nebo Hogan.

Značka, kterou si oblíbila mimo jiné podnikatelka a influencerka Chiara Ferragni, se vyznačuje důmyslným přístupem k materiálům: vyrábí si například vlastní knoflíky, používá jen kovové zipy, jako výplň elegantních prošívaných bund slouží perí kajek mořských a denim – další ze signature produktů – barví pomocí přírodního indiga. Další z poznávacích znamení značky jsou variabilní svrchníky, tzv. 3v1, které se dají vzájemně kombinovat: prošívaná lehká bunda pod kašmírový kabát, dlouhá vesta jako doplněk pěřového zimního pláště. Variací je spousta!

Mimochodem, úvodní otázka se týkala i Romea. Značka MooRER má v nabídce taky pánské kolekce, zahrnující vše od triček až po nepromokavou městskou bundu.

Odteď a navždy.

ALO
diamonds

www.alo.cz

PANTOMIMA

je jako bílá paní

Umělecký šéf Laterny magiky a uznávaný mim **Radim Vizváry (44)** nastoupil do své funkce v době covidu. V rozhovoru mluví třeba o tom, čím se mu za dva a půl roku podařilo soubor pozvednout a navrátit ho českému divákovi, ale také proč pantomima není jeho povoláním, ale životem.

Text: Martin Váša **Foto:** Salim Issa

“Dříve byla Laterna magika vnímána jako divadlo pro turisty. Když ale navštívím cizí zemi, zajímá mě, co mají rádi místní.”

Do křesla uměleckého šéfa Laterny magiky usedl Radim Vizváry 1. ledna 2020. Od té doby se mu mimo jiné podařilo posílit repertoár o představení pro děti včetně batolat a také soubor přiblížit českému publiku.

Na představení Sóló, za které Radim Vizváry obdržel Thálii, můžete do Švandova divadla stále zajít. Druhého října měla v divadle premiéru jeho nová inscenace Mime on the Moon.

“Cítím vůči pantomimě určitý dluh, dlouho jsem nevytvořil vlastní autorské ryze pantomimické dílo.”

Patří mezi nejuznávanější osobnosti současného mimického divadla. Před deseti lety založil divadelní soubor Mime Prague, pořádá Mime Fest a podílí se na organizaci festivalu pouličního divadla Komedianti v ulicích města Tábor. Působí také jako režisér, choreograf a pedagog, a to jak na HAMU, kde sám dosáhl magisterského titulu a doktorátu, tak v zahraničí. Radim Vizváry také dál vystupuje. Za své *Sólo*, které má smíchovské Švandovo divadlo dosud v repertoáru, byl v roce 2016 oceněn Cenou Thálie. Přesto – jak přiznává, když se setkáváme v jeho kanceláři – si umí velmi dobře představit, že pracuje v květinářství nebo zahradnictví.

Stát tam, kde právě teď stojím já, jeho slova by vás nejspíš nepřekvapila. Jeho rohová kancelář v prostorách Nové scény Národního divadla má sice krásný výhled přes náměstí Václava Havla na historickou budovu divadla a v dáli i na Pražský hrad, ale to první, co vás při vstupu praští do očí, jsou všudypřítomné pokojové rostliny. Stojí na zemi, na stolech, na parapetech, dokonce visí ze stropu, jedna hezčí než druhá. Dostávají lásku, usmívá se Radim Vizváry.

Paralela k péči, kterou coby umělecký šéf věnuje Laterně magice, visí ve vzduchu jakbysmet. Kdyby se vám ještě před pár lety dostaly do rukou propagační materiály Národního divadla, dost možná byste si na nich všimli výčtu pouze tří souborů. Činohra, balet, opera. Laterna magika, roku 1958 založená jako první multimediální divadlo na světě, se pod vedením choreografů postupně stala jakýmsi druhým, menším tanečním souborem – a jako taková byla spíš upozaděna.

Nový umělecký šéf Laterně magice navrátil multižánrovost a začal upevňovat její pozici coby čtvrtého souboru Národního divadla, který je experimentální, alternativní a díky své jedinečnosti také výrazný a svěbytný.

Když jste na pozici usedl, byla pandemie v plném proudu. Vzpomínáte si, co jste si tehdy předsevzal za hlavní cíl?

Vyměnit repertoár a vytvořit představení pro dětské publikum. Nejen pro děti starší čtyř roků, ale i od šesti měsíců do tří let, tedy pro batolata. Zároveň lépe nastavit provoz, funkce a lépe rozdělit kompetence. Jsme nejmenší soubor Národního divadla, takže máme i nejmenší počet zaměstnanců, a proto je potřeba, aby vše fungovalo co nejefektivněji.

Cítíte, že se od té doby vaše vize nějak změnila?

Nemám ten pocit – já totiž vidím, že už se naplňuje. (*směje se*) Za dva a půl roku, co zde jsem, se nám podařilo vyměnit celý repertoár. Laterna magika dříve měla jednu premiéru za dva roky. Za mě jich zde bylo pět, k tomu jsme uspořádali mezinárodní festival Laterna fest a spolupracujeme se Signal Festivalem. Také nám vzrostla návštěvnost, k dnešnímu dni činí 91 %.

Daniela Špinar, bývalá umělecká ředitelka činohry Národního divadla, v nedávném rozhovoru pro Esprit Lidovek řekla, že Národní divadlo je jediné divadlo v Praze, kam se chodí i proto, abyste navštívili tu budovu, a tím pádem musí být program pro všechny. Platí to i pro Laternu magiku?

Jedním z mých hlavních cílů bylo navrátit ji všem v České republice. Dříve byla totiž vnímána jako divadlo pro turisty. Bylo to dáno také nonverbální formou, která je přijatelná i pro cizince, a navíc soubor spolupracoval – podobně jako třeba černá divadla – s agenturami, které je přivázely. Mně ale došlo, že když navštívím cizí zemi, nevyhledávám, co je určené pro turisty. Zajímá mě, co mají rádi místní. To mě motivovalo k tomu, abych Laternu magiku vrátil českému divákovi. Aby si znovu získala jeho důvěru a lásku a měla věhlas jako dříve. To se myslím daří.

Jak se na to jde?

Jednou z cest je repertoár, zejména ten pro děti, ale i ten, který se přiblíží tomu, co nebo i koho diváci znají – nebo chtějí vidět. Nyní například chystáme Valerii a týden divů od Vítězslava Nezvala, také uvádíme inscenaci Poe s hercem Vladimírem Javorským nebo to byl Robot Radius na námět R.U.R. od Karla Čapka, kde hrál živě Michal Pavlíček. Další cestou je multižánrový repertoár, který nabízí současné formy divadla. Zároveň jsem si předsevzal vytvořit platformu, která bude nabízet práci lidem z českých uměleckých škol, a obsazovat více českých umělců.

Cítil jste, že jste měl větší kreativní svobodu právě díky tomu, že Laterna magika nebyla dlouho vnímána jako jeden z hlavních souborů?

To ne. Svobodu, důvěru, ale i podporu mám poměrně velkou. Na druhou stranu, v tomto systému – teď myslím nejen Národního divadla, ale toho, jak je nastavené financování v České republice – už není možné vybudovat ekvivalent Laterny magiky, jaká byla například v sedmdesátých letech. Tehdy ji vnímali jako technologické di-

„Jsme nejmenší soubor Národního divadla, takže máme i nejmenší počet zaměstnanců, a proto je potřeba, aby vše fungovalo co nejeфекtivněji.“

vadelní centrum a diváci do ní chodili obdivovat technologie. Jenže dnes si doma povídáme s mikrovlnkou a umělá inteligence Alexa nám před spaním na povel vypíná světlo. Navíc technologie využívají i ostatní soubory. Nemáme prostředky být prvním technologickým centrem, ať už v České republice, v Evropě, nebo na světě.

Co od vašeho souboru tedy očekává dnešní divák?

Lidství. Že se na chvíli oprostí od telefonu, ztožní se s postavou a užije si tobogán emocí, které jsou mu zprostředkované naživo, tady a teď, nejsou online a nedají se zpětně přehrát. Možná i to je vývoj Laterny magiky – ukazuje nám, že máme od technologií upustit, protože v divadle jde především o lidskou duši.

Jsou finance nejtvrďší oříšek, který jako umělecký šéf souboru řešíte?

Ano, jsou. V Národním divadle se naštěstí plánuje dopředu, už mám dramaturgický plán na sezonu 2025/26, takže je čas se na vše připravit. Horší je to, když jste jako divadelník na volné noze. V říjnu zažádáte na ministerstvu kultury o grant, výsledky dostanete v březnu a teprve potom můžete začít tvořit. A to ještě nevíte, za jakých podmínek. Můžete dostat třeba jen půlku a pak musíte sehnat dofinancování. Zpravidla se stává, že musíte koncept přizpůsobovat nižší dotaci.

Vaše postavení je na jedné straně kreativní, na druhé vyžaduje spoustu byrokracie. Jak předcházíte roztříštěné pozornosti?

Je potřeba mít systém. Od září do listopadu mám víc prostoru na tvorbu – a poté budu zase více řešit festivaly. Úplně přesně to samozřejmě rozdělit nejde, protože se musíte věnovat všem aspektům kontinuálně, ale je dobré vědět, co je pro vás v daném období priorit.

Co je vaší prioritou právě teď?

Mimo jiné premiéra představení *Mime on the Moon* ve Švandově divadle na námět Borise Hybnera. Mám potřebu ji udělat, protože mi Boris stále velmi chybí – nejen jako kamarád, ale také mistr. Byl takovým mým pantomimickým tátou. Zároveň cítím vůči pantomimě určitý dluh, dlouho jsem ne-

vytvořil vlastní autorské ryze pantomimické dílo, naposledy v roce 2019 inscenaci *VIP*. Věnoval jsem se a tvořil především v *Laterně magice*. Zde jsem například s režisérkou Miřenkou Čechovou vytvořil *Robota Radia*, což byla současná pantomima s technologiemi. Rád bych se vrátil k její čisté formě. Zároveň se tím vracím k sobě jako mimovi.

Být mimem je téměř exotické.

Věřím, že mnoho lidí tápe, co si pod povoláním mim představí.

Co vás k němu přivedlo?

Loutkové divadlo a vztah k výtvarnému umění. Už jako dítě jsem maloval a věnoval se ochotnickému loutkovému divadlu. Pracuji se svým tělem jako s loutkou. Když malujete, přenášíte svou fantazii na papír. S pantomimou je to podobné, jen máte místo plátna své tělo, místo štětce gesto.

Na stránkách vašeho divadla

Mime Prague je citace z roku 2014 od Borise Hybnera. Hovoří v ní o vás jako o snu pedagoga – o talentu, který měl chuť vypíplat. V čem jste byl jako student jiný než ostatní?

Na to by musel odpovědět Boris, já to řeknu s nadsázkou: Protože jsem na to měl čas a vnímal jsem to jako součást svého života. Jinými slovy jsem nestudoval proto, abych měl práci, mě to opravdu naplňovalo, dávalo mi to smysl existence. Boris také říkal, že jsem pierot a že pierot se rodí jednou za sto let. Když vám tohle někdo poví a vy tomu uvěříte, je to velká motivace. O to větší, pokud se vaše hraní líbí divákům.

V čem vidíte smysl pantomimy coby umělecké formy v dnešní době?

Je to umění, které se dotýká lidské podstaty, protože komunikuje beze slov. Když se narodíte, nikdo od vás neočekává, že budete mluvit, všichni vás vnímají nonverbálně. Během té doby se nastavuje, jakými nonverbálními prostředky budeme později v životě komunikovat – třeba i oblečením nebo vzhledem. Pantomima nám tříbí vkus v komunikaci, ať už jde o intra-, nebo interkomunikaci. A to třeba aniž bychom si to uvědomovali. Zároveň v nás probouzí vlastní aktivní interpretaci obrazu, který vidíme. Nedělá diváka pasivním. To má v dnešní době velkou hodnotu. Díky tomu, že divák svou interpretací propojí

to, co vidí, s vlastními zkušenostmi, může dojít k odpovědi na otázku, kterou v sobě řeší. Může nahlédnout do svého nitra. Na základě podnětů od mima je najednou sám a vede hluboký vnitřní monolog.

Funguje tak pantomima stále i pro vás?

Ano, ale také to slýchám od diváků. Někteří viděli moje *Sólo* dvakrát, pětkrát, desetkrát a píšou mi, že je pro ně i terapeutickou záležitostí.

Jakou roli hraje pantomima v umělecké sféře?

Je základem jevištních technik pro herce, tanečníky, akrobaty, zkrátka pro všechny jevištní interprety. Jakýkoliv interpret by si měl podle mě projít základy pantomimy, protože nás učí postoj, čistému gestu, vyjádření emocí i komunikaci s divákem.

Vyučujete pantomimu také v zahraničí. Všiml jste si, že se k ní v každé zemi přistupuje jinak?

Rozdíly jsou spíš drobné. Záleží, jestli má pantomima v zemi tradici, jako je tomu u nás a na Slovensku, v Německu nebo v Polsku. Střední Evropa byla kolébkou pantomimy. Francie ani tak ne, paradoxně.

To se asi domnívá spousta lidí, že?

Ano. Tam byl přítom Marcel Marceau, který se proslavil po celém světě, ale ve Francii ho moc neznali. Francouzi pantomimu až tak rádi nemají, dnes už ji nahradili spíš novým cirkusem. Pomálu jí je ale i u nás a v zemích, které jsem jmenoval. Nedávno jsem hrál *Sólo* v Izraeli, a přestože má země silnou tradici a působili v ní výjimeční mimové, převládá tam tanec. Během diskuse po představení na to také často padaly otázky: Jaký je mezi nimi vlastně rozdíl a proč je více tance a nového cirkusu?

Jaká byla vaše odpověď?

Podle mě najdete techniky pantomimy v obojím. Nelze říct, že je to staré, zapomenuté umění. Pořád existuje, jen není tak svěbytné a není tolik vidět. Mímů je málo. U nás třeba chybí pantomimická divadla, a studenti HAMU tak nemají motivaci, protože je obtížné se jako mim uživit.

MONTBLANC
EXPLORER
PLATINUM

☞ Jako mim jste bytost, která žije ve svém světě, kde je všechno, ale opravdu všechno možné. ☞

Radim Vizváry vystudoval Hudební a taneční fakultu na AMU v Praze, jeho pantomimickým otcem byl Boris Hybner. Dnes sám působí jako pedagog, vyučuje jak na HAMU, tak v zahraničí.

Ale není tomu tak jen u nás. Už jen to, že jsem byl jako mim pozván, abych vystupoval na Tel Aviv Dance Festival. Na takových festivalech a workshopech pak působí pantomima exoticky. Je jako bílá paní – víte, že na tom zámku chodí, ale nikdy jste ji neviděli. A najednou ji vidíte a nemůžete uvěřit, jak krásná vlastně je.

Herectví se může člověk věnovat v podstatě celý život, tanečníci jsou věkem omezení.

Jak je tomu u mima?

S oblibou tvrdím, že do čtyřicítky jsem tělu říkal, co má dělat, a po čtyřicítce se to obrátilo. Je to ale individuální. Záleží na tom, jak o sebe mim pečuje a jak inovuje svou tvorbu a přizpůsobuje svou tělesnost věku. Milanu Sládkovi je osmdesát pět, pořád hraje a neztratil nic ze svého charismatu. Boris Hybner vždycky sršel nápady a energií, ale s postupujícím věkem se stával více „metafyzickým klaunem“.

Co hlavního vás naučil, ať už profesně, nebo lidsky?

On byl ten, kdo ve mně zažehl lásku k pantomimě. On... za to může! (*směje se*) Po lidské stránce mě učil pokoře a ukázal mi, kde brát při autorské tvorbě inspiraci, tedy jak proměnit maličkost v umělecké dílo. Pro mimy totiž nikdo nepíše, my připravujeme autorská představení a je klíčové umět vnímat svět jako mim. To je úplně jiná perspektiva na život.

Jak se dívá mim na svět?

Všechno redukuje do jednoduchého gesta, které je pravdivé a vypovídající. Které nese emoci, myšlenku. Kdybych celou svou myšlenku převyprávěl nonverbálně, je z toho ilustrace a nemá činohra. Mim se na svět dívá jinou optikou. Jeho myšlení spočívá ve velké představivosti, díky dovednosti myslet ve zkratce, symbolu, metafoře přefiltruje jen to podstatné a vyjádří to jediným gestem, kterému budou lidé rozumět. To je na pantomimě nejtěžší. Vedle skutečnosti vnímáte simultánně také skutečnost imaginární, impulz z jedné převádíte do druhé a tento dialog musí být velice rychlý. A to se těžko učí. Mímem se asi skutečně rodíte. Jste bytost, která žije ve svém světě, kde je všechno, ale opravdu všechno možné. Mim má schopnost dělat neviditelné viditelným.

Když vás poslouchám, mám dojem, že jste v tomhle světě našel osobní útočiště.

Ano. Útočiště je hezké slovo. Našel jsem v něm domov. Být mímem je pro mě víc než profese. Je to můj život. ●

VICENZA

FOPE

DAL 1929

HALADA

MUNICH EST. 1978

PRAHA 1 Pařížská 7, Na Příkopě 16 | BRNO Česká 23 | OSTRAVA Avion Shopping Park
BRATISLAVA Avion Shopping Park, Eurovea | www.halada.cz

Sklářský

MIKROKOSMOS

Jeho tvorba by se dala charakterizovat jedním slovem: přesah. Sklářský designér **David Valner (33)** jej hledá nejen v popírání krásy křehkého materiálu, ale i v podpoře rodinné sklárny v Přibyslavi. Račte vstoupit do místní rozžhavené huti, vzorovací den, jeden z nejdůležitějších okamžiků roku, právě začíná.

Text: Petra Šimůnková **Foto:** Tereza Valnerová

Ten den byl pro Davida Valnera obzvláště důležitý. V ateliérové huti v Přibyslavi u Havlíčkova Brodu právě probíhal testovací den. Venku bylo chladno, ve vzduchu byl cítit pomalu se blížící podzim. Pracovníci rodinné sklářské výroby, kde naopak bývá až nepříjemně horko, nastoupili do práce jako obvykle v 6 hodin ráno. Místo odbavování běžných zakázek měli ale na programu něco jiného: testování nových barevných a materiálových provedení kolekce Fungus, přípravu komponentů k nábytku z téže řady a také vzorovací zkoušku zcela nové sklářské série.

Do malé sklárny Valner Glass, kterou založil tatínek designéra Davida Aleš Valner, přijíždím kolem 11. hodiny. Skláři tu od začátku směny zvládli společně s Davidem Valnerem vytvořit na dvacítku produktů. V huti to žhne, pece rozehráté na více než 1200 stupňů hlasitě hučí a tři zaměstnanci výroby předvádějí ladný tanec. Jeden z nich připravuje sklářské jádro, další dva tuhle malou oranžovou kuličku tvarují, foukají do formy a pak jí ručně pomocí nejrůznějších dřevěných komponent dávají finální tvar, třeba podobu růžové amorfní vazy připomínající obří sci-fi houbu.

Na nedávno navržené úpravy svých vaz a vzorování zbrusu nové kolekce nedohlží jejich autor, designér David Valner, jen zdálky. Do vý-

robního procesu se aktivně zapojuje. Například při testování nového povrchu sype na rozžhavanou vázu posyp z rozdrčeného skla, který na jinak dokonale hladkém zevnějšku vytváří hrubou strukturu. V dalším kole sklářský designér usazený v Olomouci stříkáci pistolí aplikuje speciální barvu na sklo. Používala se při výrobě secesního skla a dokáže na skleněné schránce vytvořit zajímavé metalické efekty. Jindy drží v ruce skicák, pochoduje mezi skláři a jemnými tahy obyčejné tužky dotváří návrhy, které si chce ještě vyzkoušet. Ví, že v době drahých energií není možné ve sklárně, kde za běžného provozu pracuje až dvanact lidí, ztrácet čas.

„Je pro mě důležité, aby ze vzorovacího dne vzešly produkty, které se dají nafotit nebo prodat,“ říká David Valner, „už sice nejsem tak nervózní, jako jsem býval, protože vím, jak s materiálem pracovat, ale i tak mám pořád v hlavě, kolik celý vzorovací den stojí. Sklárství je v tomto ohledu velký luxus. Jedna hodina vyjde na 10 tisíc korun. Pokud chcete testovat a zkusit celý den, zaplatíte i 80 tisíc,“ vysvětluje, jak jeden z nejdůležitějších dnů v roce sklářského designéra probíhá. „První kusy většinou nestojí za nic. To ale nevádí, v tu chvíli mi graduje kreativita. Jakmile vidím rozžhavaný materiál, zapomenu na čas

a prostor. To nejdůležitější se děje právě během pár hodin vzorovacího dne.“

K němu svolává ve chvíli, kdy má nápady na rozšíření stávajících kolekcí nebo když mu v hlavě uzraje kolekce nová. My jsme se za Davidem Valnerem jeli podívat na přípravu variací houbičkové kolekce Fungus, kterou český designér představí 6. října na italském veletrhu EDIT Napoli.

„V Česku je hodně firem a studií, které jsou šikovné a originální. Mám pocit, že se o ten malý rybníček zbytečně pereme. Proto jsem se před několika lety rozhodl, že budu se svými věcmi jezdit především do zahraničí,“ vysvětluje, proč se místo českého Designbloku, kde v současné chvíli vystavuje většina tuzemských designérů, vydal do Itálie.

TRPĚLIVOST ZAKÁZKY PŘINÁŠÍ

Na zahraniční scéně není David Valner, který tvoří pod značkou David Valner Studio, nováčkem. V minulosti se mu povedlo dostat se do výběru Wallpaper Storu, zásadnější netuzemské zářezy ale přišly s účastí na pařížském veletrhu Maison & Objet. „Je to pro mě velký a důležitý milník. Hlavně proto, že jsem sebral odvahu si tamní prezentaci sám zafinancovat,“ popisuje David Valner.

Designér David Valner slaví úspěchy zejména v zahraničí. Jako jediného Čecha ho zastupuje galerie The Future Perfect se sídlem v New Yorku, San Francisku a Los Angeles. Jeho vázy najdeme i v prestižní galerii Rossary Orlandi. Největších ohlasů se designérovi zatím dostalo na nejnovější kolekci Fungus s amorně tvarovanými vázami i nábytkovými solitéry.

Malou ateliérovou huť v Příbyslavi jsme navštívili v testovací den. Během něj si tu sklářští designéři z celého světa mohou vzorkovat nové kolekce. David Valner tu zkoušel povrchy své úspěšné kolekce Fungus: metalické vázy bude vystavovat na veletrhu sběratelského designu EDIT Napoli od 6. do 8. října.

Účast vyjde designéry klidně i na půl milionu korun. „Nebylo by to tak hrozné, kdyby se vám povedlo hned sehnat nějaké objednávky. Po prvním veletrhu jsem ale neměl nic. Navíc mi kolegové říkali, že na podobných akcích funguje jakási hierarchie. To znamená, že když chcete uspět, musíte se na veletrhu objevit vícekrát. Bylo to pro mě velké vystřízlivění,“ přibližuje designér zkušenosti z posledních let. Prvotní neúspěch ho ale od účasti neodradil a na Maison & Objet vyrazil i další roky. Před čtyřmi lety vše vypadalo stejně marně, i závěrečný den tu seděl bez zakázky.

Na poslední chvíli si ale jeho vázy, tehdy z kolekce Structured by Nature, foukané do kúry, vyhlédl architekt, který zrovna pracoval na velkém projektu luxusního hotelu v jednom švýcarském lázeňském městečku. Kvapně za designérem přiběhl, začal si vázy měřit, ověřil si, zda je dokáže David Valner v příbyslavské huti vyrobit i v jiných rozměrech a barvách, a po několika minutách byla na světě zakázka. Největší, kterou český sklářský výtvarník do té doby dostal. „Do Grand Resortu Bad Ragaz jsem dodal téměř 200 váz a asi 300 mís. Zpětně viděno byl Maison & Objet risk, ale vyšel.“

Další potvrzení ze zahraničí na sebe nenechalo dlouho čekat. Dnes Davida Valnera zastupuje mezinárodní The Rossana Orlandi Gallery, mísy a vázy z úspěšné kolekce Fungus se dají koupit také v galerii The Future Perfect se sídlem v San Francisku, New Yorku a Los Angeles. Tato galerie od českého skláře odebírá desítky objektů ročně. Dalším prodejním kanálem je The Webster, americký designový obchod s oblečením a interiérovými doplňky. V Česku sklo Davida Valnera najdete v bytové galerii Nookart, v Artisème nebo v Kunsthalle. A to není vše, nedávno své zahraniční pole působnosti rozšířil díky spolupráci s pařížským designovým brandem 1511. Tvořil pro něj skleněné flakony na luxusní parfém. „Díky zastoupení ze stran zahraničních galerií už nemusím lidem dokazovat, že jsem spolehlivá firma,“ říká.

Kdo by to byl od kluka, který odmalička miloval programování, čekal. „Jako malý jsem inklinoval k počítačům, pak mě ale od nich odradila matematika,“ vzpomíná David Valner. Coby syn uměleckého skláře, huťmistra a majitele malé sklárny tak nakonec u křehkého materiálu přece

jen skončil. Vystudoval sklářskou školu v Železném Brodě, poté zamířil do Zlína do tehdy nově vzniklého Ateliéru designu skla. Vedl ho sochař Petr Stanický. „Protože byl ateliér nový, neměli jsme skoro žádné nástroje. To nás studenty nutilo zaměřit se na koncept, což mi v mé tvorbě hodně pomohlo,“ myslí si zpětně.

Po bakalářském programu cítil potřebu si od skla odpočinout, přihlásil se proto do ateliéru Interaktivních médií v Ústí nad Labem. Má za to, že čas od času je nutné sklo opustit. „Je to krásný materiál, ale občas je krásný až moc, což vás jako skláře svazuje. Dokonale vyleštěné objekty jsou natolik líbivé, že mohou autora až příliš uchvátit. Mám za to, že jakmile zvítězí materiál nad myšlenkou, je to špatně. Člověk se pak vzdává své kreativity,“ myslí si David Valner.

MASKOVÁNÍ KRÁSY

To je ostatně jeden z hlavních výchozích bodů jeho tvorby. David Valner sklo neadoruje. Jeho přirozenou krásu, lesk a delikátnost naopak originálními výtvarnými vstupy nabourává, přehod-

☞ Chci energii vracet řemeslu a schopným lidem, kteří ho ovládají, ne vyzdvihovat sebe jako výtvarníka nebo umělce. ☞

Rodinný podnik Valner Glass

Vzorovací den, na němž jsme se byli za sklářským designérem Davidem Valnerem podívat, probíhal ve vysočinské huti jeho tatínka Aleše Valnera. Do skla se její majitel zamiloval, když v 15 letech navštívil sklárnu ve Škrdlovicích. Po absolvování školy zaměřené na sklářskou výrobu do tohoto podniku nastoupil. Po pár letech se stal hutníkem, dohlížel na všechny skláře a řídil provoz. Díky zkušenostem, které během let nasbíral, po revoluci založil vlastní sklárnu - huť Princ ve Žďáru nad Sázavou.

Ve stejném městě se narodil David Valner. „Ve sklářství žiju od malička. Táta často přespával v práci, to bylo v 90. letech asi normální,“ směje se absolvent Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. „Taky jsem jezdil s dětmi jiných sklářů na tábory a výlety. Rodiče nám schovávali kusy skla jako poklad a my je museli hledat.“ Když se rodina před více než 20 lety přestěhovala do

Příbyslavi, Aleš Valner tu založil své studio a vyráběl turistické sklo pro pražské obchody Blue Prague. I když se už David Valner do chodu huti zapojoval, naplno do výroby naskočil v roce 2013. Tehdy na sklárnu Valner Glass dopadl stín ekonomické krize. Byznys se ale i díky aktivnímu zapojení mladé krve povedlo zachránit.

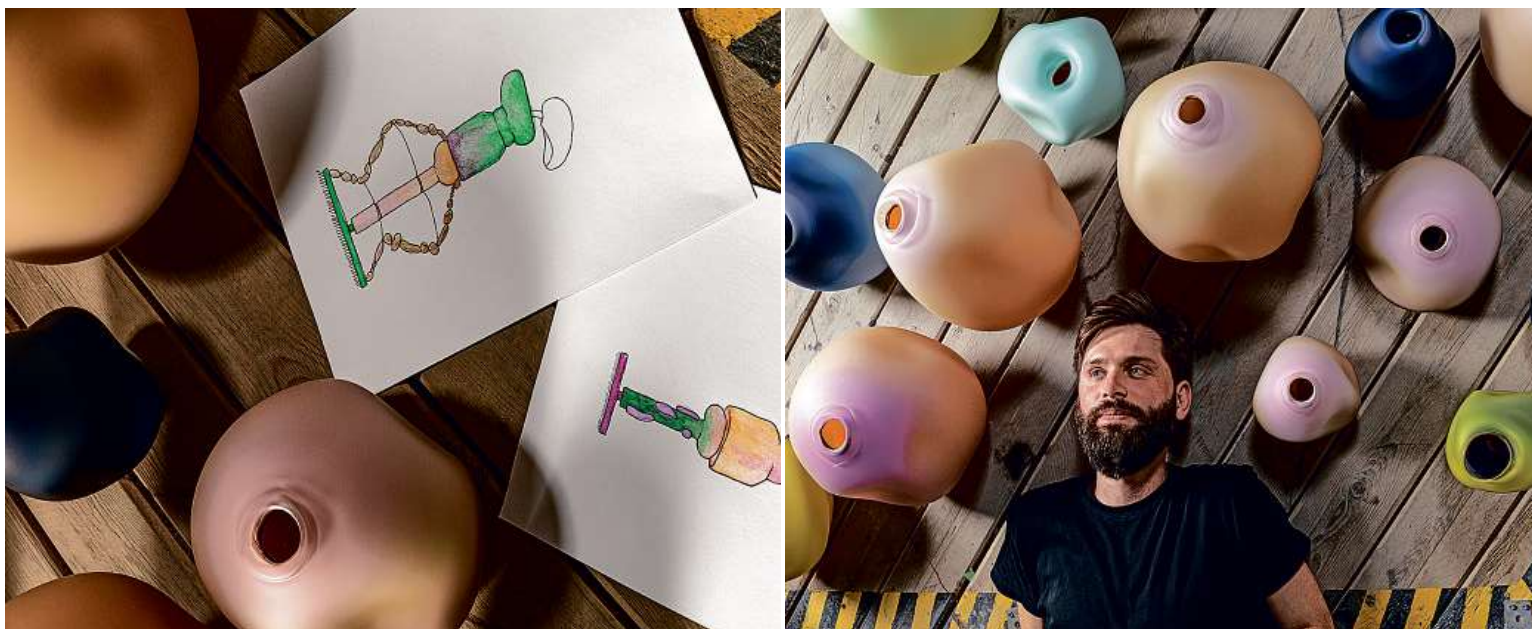
Jenže v červenci 2018 sklárna vyhořela. Aleš a David Valnerovi, kteří kvůli požáru způsobenému rozžhavenou sazí v komíně přišli o téměř veškeré vybavení i střechu huti, uvažovali, že provoz zavřou. Nakonec se díky podpoře veřejnosti, a hlavně vstupu investora rozhodli pokračovat.

Ateliérovou huť opravili a značka Valner Glass postupně nabírala další zakázky. Příbyslavská sklárna dnes vyrábí pro designérská studia po celém světě. Vznikají tu například výrobky - světelné komponenty i skleněné objekty - pro česko-americkou

firmu Sklo Studio, produkci zde zadává mladé nizozemské studio Gessen z Amsterdamu, německý GUAXS nebo berlínský ateliér Milena Kling. Výraznou zákaznicí byla i hvězda kodaňské kreativní scény, absolventka Central Saint Martins, Helle Mardahl.

David Valner se stará i o komunikaci se zahraničními zákazníky. „Většinou jim vysvětluji, co tady dokážeme udělat, a co naopak neumíme. Díky tomu, že jsem sám designér, je provázím od prvního návrhu k prototypu a konečnému vzorku, a to se znalostí technologie a specifik škrdlovického sklářského stylu,“ říká. Ten aplikuje i ve svých autorských kolekcích, díky nimž přichází rodinné sklárně slušný odbyt. Nejvýraznější je řada Fungus, další rok by ale měla přijít zcela nová kolekce. Vznikat nebude nikde jinde než v ateliérové huti Valner Glass. „S místními skláři si toho nemusíme moc říkat. Znají mě od mala, takže vědí, co chci a na čem mi záleží.“

Jak poznat tvorbu Davida Valnera? Hledejte amorfní tvary, výrazné barvy a poctivé řemeslo hutního tvarování skla. Na fotce vlevo jsou nákresy plánovaných barevných lustrů. Ty by chtěl designér představit během následujících měsíců.

nocuje a nutí nás přemýšlet. Zmiňovaná kolekce Fungus, kde najdeme úmyslně deformované vázy, mísy, ale i nábytek s kontrastující přísností formy a volným tvarováním skla, je toho zářným příkladem.

Obdobný, krásu maskující postup zvolil designér u kolekce s vázami foukanými do nasbírané kůry stromů. V sérii Recovered.history David Valner používal na originální vícebarevné vázy zbytky skla z výroby, v řadě Recovered zase využil sklo s defekty, které neprošlo kontrolou kvality, a bylo tak vyřazeno. Kolekce Kopna pak pracuje s tvaroslovím přebytečného kusu skla (ve sklářském slangu se mu říká právě kopna), jež se vytváří nad horní hranou dřevěné formy.

„Inspiraci beru ze všech možných podnětů. Někdy nápady vycházejí z řemesla, ze samotné technologie výroby. Někdy se mi vynoří, když jedu autem, jindy když nemůžu spát. Nezapisují si je, dávám jim prostor. Mám za to, že myšlenka, kterou zapomenu, asi nebyla dostatečně silná na to, abych se jí věnoval. Když se mi naopak vrací, je to pro mě signál, že bych s ní měl pracovat. Na materiál přece jenom nesmíte tlačit, je křehký.“

Posledních pár let si David Valner kolem sebe tvoří mikrosvět složený z objektů vycházejících z tvarů hub nebo plísň. V budoucnu by měly k těmto organickým barevným artefaktům vzniknout vedle stolů i nepřehlédnutelná (nebo jak David Valner komentuje, „ujetá“) svítidla. Jde o lustry sestávající z několika malých barevných komponentů. Světla by měla být na světě do konce letošního roku, během vzorovacího dne si však designér zkusil i vázu s technikou nálepů vytvořených ze záměrně rozbitého barevného skla. Předobrazem mu tentokrát byli prvoci a bakterie. Jestli je to zárodek nové kolekce, nechtěl příliš prozrazovat. „Zcela nové věci začnu tvořit, jakmile budu mít vyřešenou kolekci Fungus. Nemám pocit, že jsem všechny nápady z tohoto barevného světa vyčerpal,“ dodává.

Záleží mu hlavně na tom, aby jeho kolekce byly životaschopné a aby huti a ateliérové sklářské výrobě v Příbyslavi přinášely zajímavé objemy objednávek, a tedy i finanční obraty. „Nechci dělat ryze užitkové sklo, jako jsou skleničky, ale ani solitérní výtvarné kousky. To místní výrobu neuživí. Chci dělat sběratelský design v rozum-

ných sériích, protože mi jde o to, aby sklárna prosperovala a uživila lidi, které zaměstnává. Chci energii vracet řemeslu a schopným lidem, kteří ho ovládají, ne vyzdvihovat sebe jako výtvarníka nebo umělce. Je to práce jako každá jiná, takže by měla fungovat především prakticky.“

Pomyslné vrácení energie sklu a řemeslu David Valner vnímá ještě v jedné rovině. Všechny jeho kolekce vycházejí ze specifické tradice vysočinského sklářství, konkrétně z rukopisu škrdllovických hutí, v nichž začínal i jeho tatínek. Pro škrdllovický styl je typické těžké hutní sklo vzniklé volným tvarováním z ruky. „V hutním tvarování skla si věřím. Kdybych jen trochu odbočil, třeba na příbuznou technologii, jsem si jistý, že bych sebevědomí neměl tak vysoké,“ říká ke specifikům výroby svých produktů.

Ke kořenům místního sklářského tvarosloví, jímž prosluli výtvarníci jako František Vízner nebo Jaroslav Svoboda, se chce David Valner jednou vrátit ještě ve větší hloubce. Kdoví, třeba to bude v nové kolekci, jejíž elementy a prvky si zkusil jednoho srpnového dne v rozpálené sklárně v Příbyslavi.

Titan

iPhone 15 Pro

Čtvrtinka již od 7 498 Kč.

Více informací získáš na našich
prodejnách nebo na www.iWant.cz

Premium
Partner

MÓDA NOIR

Nejnovější ready-to-wear kolekce českého designéra Tomáše Němce, vítěze loňské talentové soutěže Van Graaf Junior Talent, je inspirovaná filmem noir. Spolupracoval na ní s dalšími známými jmény české módní scény: Alexandra Gnidiaková vytvořila pokrývky hlavy, obuv Jaroslav Vích ze značky Jarda Praha, pásky pak Magdalena Štastníková.

(vpředu před domkem) Umělecký objekt Exiled Queens, sestry Daniela a Linda Dostálkové, 2019;
vpravo kolekce ready-to-wear 2024 Tomáše Němce představená začátkem září
na Mercedes-Benz Prague Fashion Week.

(vlevo) Šaty, Tomáš Němec, 18 000 Kč;
latexové kozačky, Jaroslav Vích, 11 000 Kč.

Šaty, Tomáš Němec, 14 000 Kč;
kukla, Alexandra Gnidiaková, 2500 Kč;
pásek se stříbrnou sponou, Tomáš Němec X
Magdalena Šťastníková, 5000 Kč.

(vpravo) Bunda, 25 000 Kč,
a kalhoty, 10 000 Kč, oboje Tomáš Němec;
kožené nazouváky, Jaroslav Vích, 8000 Kč;
kukla, Alexandra Gnidiaková, 2500 Kč.

Korzet, 11000 Kč, a sukně, 5000 Kč,
oboje Tomáš Němec; pokrývka hlavy,
Alexandra Gnidiaková, 6000 Kč.

Sako, Tomáš Němec, 25 000 Kč;
pásek se stříbrnou sponou, Magdalena Štastníková
X Tomáš Němec, 5000 Kč; pokrývka hlavy,
Alexandra Gnidiaková, 6000 Kč.

Puffer, 18 000 Kč, korzet, 11 000 Kč, kalhoty, 5000 Kč,
vše Tomáš Němec; kukla, Alexandra Gnidiaková, 2500 Kč;
kožené nazouváky, Jaroslav Vích, 8000 Kč.

Sako, 25 000 Kč, a kalhoty, 10 000 Kč,
oboje Tomáš Němec;
kožené nazouváky, Jaroslav Vích, 8000 Kč.

Sako, Tomáš Němec, 25 000 Kč;
pokrývka hlavy, Alexandra Gnidiaková, 6000 Kč

Foto: Jakub Straka
Asistent fotografa: Ondřej Pelikán
Kreativní ředitel a styling: Jan Králíček / Dolce Vita
Asistenti stylisty: Tomáš Němec a Alexandra Gnidiaková
Make-up: Hristina Georgievska
Vlasy: Graig Babička Hughan / Stolen
Modelka: Vika / Focus Model Management
Produkce: Marek Jaroš

VIZIONÁŘ

a ikona meziválečného designu

Ještě donedávna byl **Jindřich Halabala** osobností známou jen odborníkům. Dnes se jeho nábytek vyrobený pod hlavičkou Spojených uměleckoprůmyslových závodů prodává za stonásobky cen, kterých dosahoval v 90. letech. Jen málokdo si s jeho jménem nespojí ikonické návrhy, především pohodlná křesla. Čím si nás rodák z Koryčan tak získal? A proč je jeho design relevantní i v roce 2023, kdy si připomínáme 120 let od jeho narození?

Text: Petra Šimůnková

Jindřich Halabala byl významný československý architekt a designér, své jméno a profesní kariéru spojil s podnikem Spojené uměleckoprůmyslové závody (UP závody). Na fotografii je zachycený v prodejně UP závodů v Brně v roce 1937.

●● Jindřich Halabala byl designér-vizionář patřící k nejpřednějším osobnostem v oblasti nábytkové tvorby v meziválečném a poválečném období. ●● Jindřich Chatrný z Muzea města Brna

Mít tak doma Halabalu! To si museli říct všichni, kdo letos v létě navštívili komorní výstavu nábytku Jindřich Halabala ve Volmanově vile, organizovanou renovátorským brandem Nanovo. V nově zrekonstruovaných interiérech funkcionalistické vily v Čelákovcích bylo k vidění hned několik ikonických kousků muže, který se stal tvář a hlavní postavou Spojených uměleckoprůmyslových závodů (UP závodů) v Brně: slavné křeslo H-221, stůl s označením H-259 a přezdívkou „pavouk“ (podle tvaru nohou), oblý příborník nebo minimalistická lampa H-144 z ohýbaného kovu.

Více než důstojná akce připomněla 120 let od narození Jindřicha Halabaly a 45 let od jeho náhlé smrti. „Vzhledem k mezinárodní popularitě designéra je stále těžší jeho nábytek sehnat. Ceny zachovalých originálů za poslední dekádu strmě vzrostly,“ vysvětlovali v červenci zástupci Nanovo, proč je důležité na tvorbu československého architekta vzpomínat.

BLÍZKO KE DŘEVU

Důvodů je ale kromě stále rostoucí popularity mezi širokou veřejností mnohem více. Jindřich Halabala byl podle mnohých revolučním designérem, který nejenže navrhl několik nezapomenutelných a nestárnoucích kusů nábytku, ale také změnil způsob, jakým tehdy společnost vnímala bytovou kulturu. „Byl to designér-vizionář patřící k nejpřednějším osobnostem v oblasti nábytkové tvorby v meziválečném a poválečném období,“ myslí si Jindřich Chatrný, vedoucí oddělení dějin architektury Muzea města Brna.

„O Jindřichu Halabalovi určitě můžeme mluvit jako o předním českém návrháři,“ souhlasí Klára Jenišťová, kurátorka sbírky nábytku Muzea umění Olomouc. Dodává, že to byl právě on, kdo z UP závodů pomohl díky komplexnímu přístupu, zahrnujícímu vše od získávání surovin, skladby nabídky až po promyšlenou propagaci, vytvořit stejně zvukný fenomén, jakým byl tehdy na našem území jen Thonet.

Jindřich Halabala se narodil v roce 1903 v Koryčanech, vesnici, kde sídlila jedna z výroben vzpomínané firmy Thonet (dnes TON, zkratka Továrny na ohýbaný nábytek). Narodil se do rodiny truhláře Štěpána Halabaly. K výrobě a hlavně materiálu – dřevu – tak měl blízko odmala. K oboru měl navíc osobní vztah, proto vystudoval Státní odbornou školu pro zpracování dřeva ve Valašském Meziříčí a pak přesídlil do Prahy, na Uměleckoprůmyslovou školu (dnes UMPRUM), konkrétně na tamní Katedru architektury, k vyhlášenému profesorovi Pavlu Janákovi. Po škole nastoupil na stáž do prodejny nábytku moravského podniku UP závody v pražské Lucerně, o dva roky později, v roce 1930, byl přeložen do brněnské centrály, a to rovnou na pozici vedoucího architekta.

Ředitelem podniku byl tehdy Vladimír Mareček. „Bezprostřední vztah mezi ním a mým otcem musel zřejmě vzniknout nějak okamžitě. Zřejmě se k sobě hodili, protože jinak si neumím vysvětlit tak přesvědčivou a rychle se projevující úspěšnost jejich spolupráce,“ píše v knize *Jindřich Halabala a Spojené uměleckoprůmyslové závody v Brně* od Dagmar Koudelkové jeho syn, Jindra Halabala, který dlouhou dobu působil jako pedagog v Ústavu nábytku, designu a bydlení Lesnické a dřevařské fakulty Mendelovy univerzity v Brně a jenž dění kolem odkazu svého otce stále s nadšením sleduje.

ÚSPĚCH UP ZÁVODŮ

Bylo to skvělé načasování. Jindřich Halabala byl mladý vystudovaný architekt plný elánu. Spojené uměleckoprůmyslové závody v Brně se zase v té době snažily přizpůsobit turbulentně se měnící době. Zde si dovolíme menší historický exkurz: v první polovině dvacátých let podléhal interiérový design (dnešní terminologií, dříve se toto označení nepoužívalo) značně historizujícím tendencím, například ve stylu měšťanského biedermeieru. Zároveň se mezi architektky i v důsledku poválečné bytové krize začínaly ozývat hlasy volající po změně. Moderní byt by měl být levný, hygienický, a především funkční, bylo tehdy slyšet. Brána k zavedení a rozšíření průmyslové a sériové výroby nábytku byla otevřena.

„První polovina dvacátých let byla obdobím hledání stylu, který by nejlépe vyjadřoval ducha

mladého státu. Toto hledání vyústilo v prosazení funkcionalismu, s nímž se změnil také pohled na interiérové vybavení domácností všech sociálních skupin. Jindřich Halabala měl to štěstí, že nastoupil do Spojených uměleckoprůmyslových závodů v Brně v době zavádění sériové výroby a jeho návrhy dokázaly vyhovět dobovým nárokům na účelnost, kvalitu i cenovou dostupnost a zároveň zaujmout svým vzhledem,“ připomíná Klára Jenišťová.

Sice se v tomto podniku o 600 zaměstnancích vyráběl ještě v polovině 20. let historizující nábytek, povětšinou navrhovaný na zakázku, ale už Jan Vaněk, tehdejší ředitel UP závodů, se snažil prosadit moderní a tvarově jednoduchý nábytek. Na jeho pojetí ve 30. letech navazuje právě Jindřich Halabala, stoupenec funkcionalistické estetiky.

UP závody s několika kamennými pobočkami po celé zemi zásobují zákazníky nábytkem z řad H (1928–1935) a E (1935–1947). Modely z první zmíněné řady fungovaly samostatně, zatímco řadu E Jindřich Halabala definoval následovně: „E jsou sestavovací elementy pro universální použití v obývacích pokojích, jídelnách, pánských pokojích i ložnicích. Pod touto kmenovou značkou jsou vedeny jak základní celky hodící se k přímému souvislému sestavování, tak i separáty výtvarně spřízněné a konečně i pomocné dílce jako sokly, lišty, krycí desky a podobně,“ píše v roce 1940.

Že vám to trochu připomíná filozofii švédského obchodu IKEA? To není jediný aspekt, v němž UP závody v čele s Jindřichem Halabalou předběhly svou dobu. Za fenomenální úspěch, kdy se kousky objevovaly v domácnostech napříč zemí, vděčí i unikátnímu systému propagace výrobků. Jako ředitel pro vývoj nábytku Jindřich Halabala prosazoval cílenou, důmyslnou reklamu. Všechny modely byly pečlivě nafocené, vysoké úrovně dosahovaly také celostránkové inzeráty publikované na předních stranách časopisů, jako byl Salon, Měsíc nebo Žijeme, ale i vlastní propagační a osvětový časopis Bytová kultura.

Důležitou roli hrály i samotné kamenné prodejny, které sloužily jako ukázkové propagační místo. Klára Jenišťová připomíná, že tyto obchody v sobě ukrývaly – stejně jako jsme dnes zvyklí ve švédském nábytkovém řetězci – kompletně zařízené pokoje, vybavené autorskými koberci, lustry, peřinami, ale třeba i nočním prádlem. Per-

Křeslo H-275

Psací stůl H-180

Konferenční stůlek „pavouk“

Křeslo Tulešice

Židle H-79

Psací stůl H-178

Za úspěchem Jindřicha Halabaly a UP závodů stála i propracovaná reklama. Na fotografiích jsou katalogy Spojených uměleckoprůmyslových závodů z 30. let. Na spodní reklamě je židle s područkami H-128, židle s područkami H-164, židle H-149 a židle H-138. Na prostřední reklamě je k vidění ukázka sortimentu výroby Spojených UP závodů z roku 1933.

sonál tu byl navíc odborně vyškolený nebo pozice zastávali vystudovaní architekti, aby mohli zákazníkům poradit, jak si byt zařídit co nejlépe.

I za touto důmyslnou strategií stál Jindřich Halabala, který v tomto ohledu navázal na své předchůdce, Jana Vaňka a Ivana Kadlčíka. „Při psaní knihy mě hodně překvapilo, jak všestrannou osobností pan Halabala byl. Podílel se na fotografiích, grafice a celkové prezentaci firmy. Dnešní terminologií by se dalo říct, že vytvořil vizuální identitu společnosti,“ připomíná autorka zmiňované knihy, pedagožka Dagmar Koudelková.

IKONICKÉ KOUSKY

Jindřich Halabala pracoval ve vedoucích funkcích prokuristy a ředitele pro výrobu nábytku až do znárodnění UP závodů. Za necelých dvacet let pod jeho dozorem a supervizí vznikly desítky nábytkových modelů. Že jsou to opravdu výhradně jeho návrhy, ale dnes můžeme s jistotou doložit jen u několika z nich. Od roku 1932 je totiž všechen nábytek tohoto jihomoravského výrobce označován zastřešující značkou UP závody s jednoduchým, červenobílým logem.

Díky několika reklamám z počátku 30. let, které obsahovaly i údaje o autorech propagovaných kousků, můžeme říct, že Jindřich Halabala je autorem kovového křesla s dvojitým pružením, křesla se smyčkou nebo čalouněného křesla na kovových pásových nohách. „U ostatního nábytku se ale nedá říct, že není jeho autorem,“ vysvětluje Dagmar Koudelková s tím, že Jindřich Halabala byl odpovědný za veškerou nábytkovou produkci UP závodů. Je tedy nasnadě, že se na designu modelů výrazně podílel. Dagmar Koudelková zároveň dodává, že další autorství můžeme československému designérovi přičíst na základě vzpomínek jeho rodiny. „Synové třeba vzpomínali na jedno křeslo, kterému jejich tatínek říkal Evička. Pamatují si také, že pracoval na lampě se stolečkem.“

Jaké jsou tedy neznámější a zapamatování hodné kousky od Jindřicha Halabaly? Podle Jindřicha Chatrného a Dagmar Koudelkové je to ona židle s dvojitým pérováním s označením H-79, která vznikla na počátku 30. let. „Je to jedinečná interpretace klasické dvounohé židle i zhmotnění designérského snu své doby – výroby artefaktu

z jedné nepřerušené ocelové trubky,“ říká k ne-tradičně tvarované židli Jindřich Chatrný. „Pro mě je to rozhodně také židle H-79, o které Halabala prohlásil, že vynechání předních noh je lepší varianta než vynechání těch zadních,“ míní zase Dagmar Koudelková.

Ve výčtu nejlepších návrhů Jindřicha Halabaly by pak podle ní nemělo chybět ani křeslo ze stejné série H-79, taktéž s dvojitým pružením, a pak křeslo H-70 se zaoblenými sanicemi. Toto křeslo je zajímavé i tím, že existuje hned v několika provedeních, například v polohovací a rozkládací variantě. „Fascinuje mě, že z jednoho jednoduchého tvarového řešení byl Halabala schopen rozvinout více konstrukčních verzí,“ dodává Dagmar Koudelková.

Dále by pak milovník designu měl znát elegantní křeslo H-269, jehož područky fungují i jako nosná konstrukce, vzpomíná stůl „pavouk“ H-259, který existuje i v hráčské variantě pro karbaníky, ocelový květinový stolek, lampu se skříňkami, uzavíratelnou kuchyňskou kredenc, vitrínu Tulipán, navrženou ve 30. letech jako součást jídelního souboru, sadu hnízdových stolků H-50 nebo skříňku s vitrínou se šachovnicově skládanou dýhou.

Poslední zmíněný model byl určen pro britský poválečný trh, kde byla v důsledku bombardování po nábytku velká poptávka. Výroba tohoto solitéru byla ukončena se změnou režimu v Československu. Prodeje do zahraničí představovaly pro režim riziko „závislosti na kapitalistických trzích“. Halabala se však svého snu pozvedávat bytovou kulturu nevzdal, ještě v roce 1954 stál u zrodu podniku Vývoj nábytkářského průmyslu v Brně, v UP závodech odpovídal za poválečný sektorový nábytkový systém U-100. Ten sice zaznamenal u široké veřejnosti úspěch, změny v produkci, zaměřené zejména na masovou výrobu, ale Jindřicha Halabalu netěšily.

Autorské návrhy tak začaly postupně ubývat a designér našel útočiště na Vysoké škole dřevařské a lesnické v Košicích, později ve Zvolenu. Zde založil Katedru nábytku a dřevařských výrobků, kde zůstal až do důchodu, kam odešel v roce 1970. „S vědomím, že více dosáhnout po roce 1948 nemůže, byl velice zklamán neefektivitou svého snažení a zemřel náhle 18. listopadu 1978,“ vzpomínal v knize jeho syn, profesor Jindra Halabala.

OBJEVTE NÁŠ NOVÝ ONLINE MARKETPLACE

kaufland.cz

- ✓ ŠIROKÝ VÝBĚR
- ✓ VÝHODNÉ CENY
- ✓ RYCHLÉ DORUČENÍ

☞ Vzhledem k mezinárodní popularitě designéra je stále těžší jeho nábytek sehnat. Ceny zachovalých originálů za poslední dekádu strmě vzrostly. ☞ kurátor obchodu Nanovo

PŘESAH DO SOUČASNOSTI

Čím to je, že design Jindřicha Halabaly obstojí i v dnešním moderním interiéru? Oslovení odborníci se shodují, že je to zejména díky jednoduchým siluetám a kvalitnímu zpracování. „Že jeho nábytek rezonuje i po takové době? Stojí za tím Halabalova představa o nábytku, který má být tvarově elegantní, dokonale zpracovaný, bezchybně funkční, skladebný, variabilní, mobilní, a přitom dostupný nejširším vrstvám obyvatelstva,“ říká k jeho odkazu Jindřich Chatrný.

„Ráda bych vyzdvihla nadčasovou eleganci Halabalových návrhů, kvalitu jejich zpracování a zároveň pohodlnost. Díky všem těmto vlastnostem se tyto kousky staly cennými sběratelskými úlovky,“ doplňuje Klára Jenišťová s tím, že sama bydlí v interiéru zařízeném jeho nábytkem ze 30. let.

„Podle mě je to rozhodně jednoduchost a kvalita. Konstrukce Halabalových křesel zůstává i po několika desítkách let pevná a snadno opravitelná. Pro srovnání: nábytek ze 70., 80. let, kdy se používaly méně kvalitní materiály, tak dlouho nevydrží. Rozmontujete ho dvakrát, ale potřeť už nesložíte,“ říká Dagmar Koudelková.

Ona sama je ostatně jednou z těch, kdo se o dnešní popularitu Jindřicha Halabaly zasa-

di. Tématem se začala zabývat v 90. letech, kdy v Moravské galerii organizovala výstavu Výtvarná kultura 1918–1938. Od té doby je ve spojení se syny československého designéra a s jeho vnukem, který ji zásoboval dobovými materiály. „Informací v té době nebylo mnoho,“ říká s tím, že v minulosti sice vznikly dvě rozsáhlejší práce na téma UP závodů, ale spousta údajů chyběla. Proto se rozhodla se Jindřichem Halabalou zabývat do hloubky. „Je to zajímavá osobnost, která si rozhodně zaslouží pozornost,“ říká ke svému badatelskému zájmu.

Ten vyvrcholil v roce 2003, kdy se pořádala výstava Halabalových návrhů ke 100. výročí jeho narození. Při této příležitosti také vyšla vůbec první monografie na toto téma. Výsledkem pak nebyla jen hojně navštěvovaná expozice, ale také vlna zájmu ze strany veřejnosti.

„Byla jsem překvapená obrovským zvýšením cen nábytku, ke kterému po výstavě došlo,“ vzpomíná kurátorka Dagmar Koudelková. Připomíná, že do té doby bylo jméno Jindřicha Halabaly tak trochu zapomenuté. Důvod? Podle ní ho můžeme hledat i ve způsobu, jímž se designérsky vyvíjela 90. léta. Chybí jednotný styl, a proto se architekti i designéři vrací pro inspiraci do minulosti. „Byla to otázka času, kdy opět padne pozornost

na období Jindřicha Halabaly. Meziválečná doba z nás totiž nikdy nevyzimela,“ dodává Dagmar Koudelková, která letos v brněnském KUMSTU pořádala výstavu připomínající 120. výročí narození Jindřicha Halabaly.

Jenže. Se vzrůstající popularitou, jak připomíná, se na scéně objevují i nekalé praktiky. Jinak tomu nebylo ani v případě Jindřicha Halabaly. Dagmar Koudelková zmiňuje, že pod značku UP závodů se dnes mylně řadí i nábytek, který nemá s brněnskou firmou, natož s československým designérem co do činění. „Je to bohužel praxe, kterou známe od jistých sběratelů i obchodníků. Vidí, že Halabalovy věci se dobře prodávají, a snaží se jeho jméno co nejvíce vylézt.“

HALABALA JAKO INVESTICE

To samé registrují v Modernistovi, jenž je držitelem výhradní licence na výrobu a prodej replik původních návrhů Jindřicha Halabaly pro UP závody. „Pokud si zákazník přeje koupit původní kus, měl by se rozhodně poradit s odbor-

níkem. Bohužel na trhu jsou také nově vyrobené produkty, které jsou vydávány za repasované či restaurované originály. Laik nemá šanci například u lakovaných věcí poznat, zda se jedná opravdu o původní kus, nebo nově vyrobené falsum,“ říká Kateřina Wichterlová, majitelka Modernisty. Takoví výrobci porušují autorský zákon a zasahují do práv dědiců Jindřicha Halabaly, kteří exkluzivní licenci udělili právě její společnosti.

Zájem o Halabalův design tu registrují více než dvacet let, největší boom se objevil zhruba před osmi lety. Vlnu poptávek ze strany milovníků užitého umění a kvalitního designového nábytku pak připisují tomu, že Halabalovy výrobky mají čisté linie, ladné křivky, jasnou identitu a skvělé řemeslné zpracování. Jsou funkční i pohodlné. Zájem ale pramení taky z nostalgie, kterou máme spojenou s obdobím první republiky.

Platí, že dobrou investicí je originální nábytek v zachovalém stavu. Jeho cena se dnes pohybuje v řádech nižších desítek tisíc korun, u některých – vzácnějších – kousků ceny šplhají i výš. Napří-

klad cena zmíněné skříňky s vitrínou běžně dosahuje 50 tisíc korun, nové křeslo H-269 z malosériové produkce Modernisty začíná na obdobné částce.

Podle Dagmar Koudelkové, která si pamatuje, za jakou cenu se nakupovaly Halabalovy návrhy do muzejních sbírek před 20 až 30 lety, jde o nárůst v řádech stovek procent. Do čeho se tedy vyplatí investovat? Podle Kateřiny Wichterlové patří mezi cenné kousky modely z artdecového souboru Tulipán, křesla H-275 nebo křeslo přezdívané lyže s označením H-269, pracovní stoly a další raritnější kusy.

Byla by však škoda na nábytek Jindřicha Halabaly nahlížet jen jako na investiční příležitost, která se může v budoucnu zhodnotit. Autor všech zmíněných kusů znamená pro český design mnohem více: byl průkopníkem sériové výroby, minimalistického designu, kvalitního řemeslného zpracování a zároveň dostupnosti pro velké spektrum zákazníků. „Jeho neposlední zásluhou je, že napomohl k prosazení a uznání samostatné profese designéra,“ uzavírá Klára Jenišťová. ●

inzerce

Nejlepší čtení na podzim

VRAŽEDNÁ TEMNOTA

Sedmý díl ze série Lisy Reganové s názvem Vražděná temnota přináší Josii Quinnové další zapeklitý případ. V tábořišti v lese se najdou dvě mrtvá těla manželů. Josie musí porazit nejen svoje demony. Zvládne najít cestu z temnoty dřív, než zemře někdo další?

NENÍ ÚNIKU

Zasněžená krajina odlehle části západního Islandu působí poklidně a nevině, zdání však klame. Mrazivé pláne skrývají mrazivá tajemství a stopy ve sněhu prozrazují, že venku číhá děsivé nebezpečí a nápadně se přibližuje. Podaří se někomu ze smyčky smrti uniknout?

MASOVÉ KULIČKY SE ŠLEHAČKOU

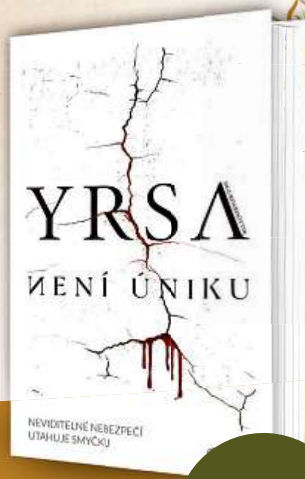
Nahlédněte pod pokličku práce ve velkém obchodním řetězci, kde se mezi zaměstnanci vytváří síť nejrůznějších vztahů. Do tohoto labyrintu vztahů a emocí se dostane i Martina. Kdo nakonec prohraje sázkou a bude muset sníst oněch padesát kuliček se šlehačkou?

DOKUD NÁS KREV NEROZDĚLÍ

Místo, aby si užíval zaslouženou penzi, pustí se záhřebský advokát Željko na stará kolena do vyšetřování vraždy, k níž došlo v 90. letech při masakru spáchaném srbskými povstalci v Chorvatsku.

Dechberoucí thriller

Thrillerový bestseller

Román kořeněný humorem

Detektivní příběh s tajemstvím

Kupujte na grada.cz

Nakladatelský dům GRADA

Lukostřelba má několik samostatných disciplín. Nejznámější je terčová lukostřelba, existuje ale i terénní, která se popisuje jako golf s lukem, halová a 3D lukostřelba. Poslední zmíněný sport, oblíbený zejména ve Spojených státech, zahrnuje střelbu na 3D figuríny zvířat v životní velikosti.

Ženská SÍLA

Trvalo to 85 let. Tak dlouho Česká republika čekala na titul mistra světa v lukostřelbě. Letos cenný kov vybojovala **Marie Horáčková (26)**, sympatická atletka, která díky svému zápalu pomáhá v tuzemsku nepříliš známý sport popularizovat. Další úspěchy vyhlíží na Letních olympijských hrách v Paříži v roce 2024. Tam pravděpodobně pojede za svůj sport jako jediná Češka.

Text: Petra Šimůnková
Foto: Vojtěch Veškrna
Poděkování: Návrhářce Tereze Rosalii Kladošové za zapůjčení kabátů

Po zhlédnutí finálových kol letošního lukostřeleckého mistrovství světa v Berlíně mi na mysl vytanuly dvě otázky. Zaprvé: Jak je možné, že jsem tenhle divácky superzábavný, dynamický sport nesledovala už dávno? A za-

☯ Moje ségra má pro střelení větší cit. Já to ale mám zase v hlavě. ☯

druhé: Jak je možné, že naše reprezentantka, která z nejdůležitějšího závodu právě končí sezony dovezla zlato, a je tak úřadující mistryní světa, je při střelbě na 70 metrů vzdálený terč, jenž má v průměru jen 122 cm, až stoicky klidná? „Je to celé o splynutí těla a hlavy, vaše mysl musí být v tu chvíli stoprocentně zacílená a koncentrovaná,“ odpovídá mladá sportovkyně rozhodně.

Harmonie obou pro sport klíčových složek, tedy těla a mysli, dosáhla u Marie Horáčkové, reprezentantky lukostřeleckého klubu ARCUS Plzeň, svého maxima právě v Berlíně. V kvalifikaci, kde ve vzdálenosti 80 cm od sebe stojí desítky lukostřelců, skončila sedmá, v následných soubojích jeden na jednoho suverénně porazila několikánásobnou vítězku soutěží světového poháru Korejku Lim Sihyeon, Japonku Nodu Satsuki a nakonec i Mexičanku a ženu první světové desítky Alejandru Valencii.

„Berlín byl velká jízda. Každý den byl hodně originální, možná i proto, že jsme očekávali špatné počasí. Na starém olympijském stadionu, kde mistrovství probíhalo, nejste chráněni před ničím. Báli jsme se tak, že to celé bude trochu náhoda.“ V nepříznivých povětrnostních podmínkách, jak mi vysvětluje, je totiž náročné ukázat natrénovanou formu. Ve ztíženém počasí se někdy výkonnost lukostřelců vyrovnává, protože záleží hlavně na tom, jak sportovec všechno zvládne v hlavě. Někdy z toho tak mohou těžít slabší střelci výhrou nad silným soupeřem, který daným podmínkám na závodě podlehne. Klání v pravděpodobně vůbec nejstarším sportu se koná téměř za každého počasí, výjimku tvoří jen bouřky a snížená viditelnost v podobě silné mlhy.

Počasí, i když proměnlivé, nakonec bylo v Berlíně k závodníkům celkem milosrdné. Výsledky tak nepodléhaly ani tak poryvům větru, které musejí lukostřelci sledovat a přizpůsobit jim svou střelbu z na míru vyráběných a optimalizovaných luků, závisely spíše na mentální připravenosti a síle. A ty měla Marie Horáčková zvládnuté více než dobře. Scénu, kdy napjatá tětiva pouští šíp a ona ví, že ke zlaté medaili jí stačí střelit „jen“ osmičku, tedy první červenou bodovací zónu terčovnice, si v hlavě představovala několikrát.

„Ráda vizualizuji. Že vyhraji mistrovství světa, jsem si během tréninkové přípravy v hlavě přehrá-

vala často. Navíc jsem věděla, že na to mám. Výsledky mám dobré už dva roky, jen jsem to zatím nikdy nedotáhla do konce. Připravila jsem se na to, že to bude boj a že na pódiu nechám maximum. Jakmile je člověk na tohle ready, jde to,“ říká k nečekanému vítězství, které Česko dostalo po 85 letech do lukostřeleckých tabulek. Na mistrovství světa se to naposledy povedlo Františku Hadašovi, který nejcennější kov získal v roce 1938.

LUKOSTŘELBA A ŽIVOT

Cesta Marie Horáčkové k lukostřelbě nemohla být přímější. Na vrcholové úrovni ji dělal její tatínek a v současné chvíli trenér Zdeněk Horáček, i její maminka, účastnice Letních olympijských her v Pekingu, Barbora Horáčková. Rodiče úřadující mistryně světa se díky sportu potkali a k v tu zemsku spíše minoritní disciplíně přivedli i své děti, starší Marii a mladší Johanu. Obě, jak se ukázalo vcelku záhy, měly ke sportu přirozené vlohy.

„Napřed jsme se sestrou střídaly plastovými luky, první opravdový jsem dostala, když mi bylo pět let. Vzpomínám si, že mi ho ségra pořád brala,“ směje se Marie Horáčková. Závodila od mala, i když se zprvu lukostřelbě věnovala jen dva dny v týdnu, intenzivně trénovat začala zhruba před 13 lety. Ve stejné době přicházely i první velké úspěchy.

Marie Horáčková je několikánásobnou mistryní ČR v terčové, terénní i halové lukostřelbě, na kontě má ale také 4. místo z mistrovství Evropy dorostu 2016 nebo účast na minulých letních olympijských hrách, v Tokiu. „Táta o mně říká, že to mám trochu víc vydržené než ségra. Ta má pro střelení větší cit. Já to ale mám zase v hlavě. Od mala jsem měla lukostřelbu na prvním místě. Ve škole jsem si kreslila, kam všude pojedou na mezinárodní závody,“ říká a dodává, že jejich tatínek to jednou definoval takto: Marie má lukostřelbu a pak život, její sestra Johana, v současné chvíli trenérka a držitelka několika republikových titulů, má život a pak lukostřelbu.

Tohle přímočaré nastavení dobře ilustruje i Mariin profil na oficiálních stránkách Českého lukostřeleckého svazu. V krátkém dotazníku, který jako teenagerka vyplňovala, stojí: „Tři slova, která mě vystihují? Lukostřelkyně Marie Horáčková.“ Silné zacílení a odhodlání není jen vrozené, ale i trénované. Už několik let nejlepší česká

lukostřelkyně spolupracuje s armádní a sportovní psycholožkou Helenou Sovákovou, která sbírala pracovní zkušenosti i na misích v Iráku a Afghánistánu. „Psychická příprava je součástí tréninkového procesu, musíte se jí věnovat denně,“ říká Marie Horáčková.

A to vedle několikahodinové každodenní přípravy fyzické. Byť se laikovi může na první pohled zdát, že lukostřelba není sportovní disciplína, kde primárně rozhodují svaly a kondička, opak je pravdou. Jeden nátah šípu se u Marie Horáčkové rovná zvedání 44 liber těžkého závaží, což odpovídá zhruba 20 kilogramům. Takových nátahů během závodní sezony provádí lukostřelci klidně až 500 denně, někteří i o pár stovek víc. V zásadě se připravují jako běžní atleti: chodí do posilovny, kde trénují zejména střed těla a zádové svaly, taky na regeneraci a dělají i jiné doplňující sporty zlepšující fyzickou připravenost, třeba běh nebo jízdu na kole.

A pak samozřejmě nechybí tréninky, kde se piluje technika a ladí všechny mikropohyby vedoucí k úspěšné střele do středu terče, na desítku. „Je to jako full-time job,“ říká lukostřelkyně, která vedle časově náročné, několikahodinové denní sportovní přípravy chodí i na vysokou školu. Na Západočeské univerzitě v Plzni studuje magisterský obor pedagogika. Byť má lukostřelbu pořád na prvním místě, myslí i na dobu, kdy nebude závodit profesionálně.

MAKE-UP JAKO RITUÁL

Lukostřelba je sice k věku svých závodníků o poznání milosrdnější než třeba gymnastika, i tento sport má však svoje limity. Věkový průměr závodníků je mezi 20 a 30 lety, starší závodníci, třeba čtyřicetiletí, bývají spíše výjimkou. Jednu mají Horáčkovi v rodině. Mariina maminka se svých prvních olympijských her účastnila jako osmatřicetiletá. „Jestli u sportu držím kvůli mamince? Asi ne. Už mám lukostřelbu hodně v sobě. Sport s ní ale budu mít samozřejmě navždy spojený, přece jenom jsme tím v rodině žili,“ říká. Barbora Horáčková podlehl v roce 2018 vážné nemoci, ženskou linii lukostřelby v rodině tak dnes drží už jen její dcery.

„Mám ráda, jakou ženskou sílu v sobě my lukostřelkyně máme. Cením si hlavně těch soupeřek, které dokážou být konzistentní, drží si

Janja Prokić

Janja Prokić Store - U Lužického semináře 11, Praha 1

Marii Horáčkovou trénuje její tatínek Zdeněk Horáček, donedávna předseda Českého lukostřeleckého svazu a zakladatel plzeňského klubu ARCUS.

výsledky a které se samy ze sebe nesesypou. Mužská strana střelnice se odlišuje tím, že jsou všichni víc nadupaní a nejsou mezi nimi přílišné výkonnostní rozdíly. Hrají proto mezi sebou psychologické hry," říká s úsměvem.

Takovou malou psychologickou hrou bývají i rituály, díky nimž se sportovci během závodů zklidňují. Marie Horáčková podle svých slov žádný nemá. Nechce se upínat na to, že si před závodem dá pokaždé stejnou snídani, netouží po totožné rozcvičce, nemá ani jednotnou závodní uniformu. „Snažím se na tom příliš nelpět, protože se svou zapomnětlivou hlavou bych půlku věcí stejně nechala doma,“ směje se.

Divákovi lukostřeleckých soutěží však neunikne, že jedna věc se přece jenom na soutěžích u Marie Horáčkové opakuje, nehledě na to, jestli jde o závody světového poháru, halovou lukostřelbu, nebo třeba mistrovství České republiky: stejně jako u bývalé české reprezentantky v biatlonu Gabriely Soukalové to jsou na sportoviště až nezvykle precizně svázané vlasy a dokonale provedený make-up. „Vidíte, líčení asi nějaký rituál přece jenom bude. Baví mě to. Na závodech je na to čas, protože většinou snídáme v hotelu. Můj přítel mi pak ale na to konto říká: Vidíš, na závody se namaluješ, ale jindy chodíš nenalíčená,“ směje se.

Pokud byste Marii Horáčkovou chtěli s jejím parádním make-upem vidět, budete si muset chvíli počkat. Lukostřelcům teď končí závodní sezona a první závody přijdou až během zimy. Česká reprezentantka plánuje zúčastnit se několika halových utkání, kde se na rozdíl od klasické lukostřelby střílí na vzdálenost 18 metrů. Terč je proporcčně menší, desítka, střed terče, má jen 4 cm v průměru. „Minulý rok jsme začali tyhle závody zařazovat do tréninkového plánu, ukazuje se, že je to pro mě opravdu dobré cvičení hlavy. V soutěži bývá hodně lidí, kteří umí trefovat samé desítky,“ říká s tím, že jeden takový závod si pojeďte vyzkoušet do Las Vegas.

A pak? Pak Marii Horáčkovou čekají dva vrcholy sezony: mistrovství Evropy a olympijské hry v Paříži, které se do francouzského hlavního města vracejí přesně po 100 letech. Její nominace ještě není definitivně potvrzena, jelikož ale na české lukostřelecké scéně nemá přímou konkurentku, je téměř jisté, že to bude právě ona, kdo si zazávodí před slavnou budovou Invalidovny v 7. pařížském obvodu, kde má stát lukostřelecké pódium. Marie Horáčková by ráda poměřila síly nejen v ženské kategorii, ale i ve smíšené týmové soutěži. Ještě však není jisté, jestli si pařížskou kvalifikaci vystřílí i nějaký její mužský kolega.

SPORTOVNÍ OSVĚTA

Velmocí lukostřelby je jednoznačně Korejská republika. Od návratu disciplíny na olympiádu v roce 1972 vyhráli sportovci této země více než polovinu všech zlatých medailí. Česká republika si o něčem takovém může nechat zatím jen zdát. Nemáme tu žádné velké tréninkové středisko a jen málokdo si může dovolit věnovat se lukostřelbě naplno. Přesto je podle Marie Horáčkové popularita sportu na vzestupu.

„Přijde mi, že vnímání lukostřelby se postupně lepší. Když někomu řeknu, co dělám, už neslyším komentáře typu: Vždyť to není sport! Nebo: A vy k tomu musíte něco dělat? Nebo: To je jasné, že vyhráváš, když to nikdo jiný v Česku nedělá... To jsou věci, které jsem poslouchala na základce a na střední škole neustále.“

Dnes se jí kromě obligátních narážek na zázračného střelce z kuše Viléma Tella nebo možnosti sestřelení jablka z hlavy dostává spíše zvědavých otázek na technické vybavení a techniku střelby či alespoň pomyslného palce nahoru.

A kdo ví, co se stane po Paříži. Marie Horáčková tam nepoletí s malými ambicemi. Své umístění by ráda směřovala do první osmičky. „Těším se, a moc. Pojedu tam sice jako úřadující mistryně světa, ale nechci si to příliš pouštět k tělu. Přijde mi to zbytečně svazuující.“

MADONE SL

VÍČ RYCHLOSTI
VÍČ AERODYNAMIKY
VÍČ MOŽNOSTÍ

TREK

Doposud nejlehčí a nejrychlejší model Madone SL, který přináší stejnou revoluční závodní technologii a elegantní vzhled jako sedmá generace Madone SLR za dostupnější cenu.

Složitost MINIMALISMU

Před několika týdny se Pražanům otevřela nová lávka spojující Holešovice a Karlín. Vyzpovídali jsme její autory, architektky **Petra Teje (45)** a **Marka Blanka (42)**, mostního inženýra **Jana Mourka (35)** a sochaře **Aleše Hvízdala (33)**. „S projektem jsme strávili šest let, bylo to jako vyprovodit dítě do školy,“ říkají.

Text: Petra Šimůnková **Foto:** David Turecký

Ať už po lávce jdete, běžíte, či jedete na kole v jakoukoliv denní nebo noční hodinu, pohybují se po ní desítky lidí. V osm ráno tu křižují Vltavu do práce, v deset večer se po ní s doprovodem důmyslného osvětlení vrací domů.

Pražské čtvrti Karlín a Holešovice, stejně jako do té doby špatně přístupný ostrov Štvanice, si nikdy nebyly tak blízko. Člověku při procházce po Štvanické lávce nezbyvá než přemýšlet, jak to všichni jeho souputníci dělali do té doby. Jezdili nedalekým a dnes už nefungujícím přívozem? Brali si tramvaj? Vozili se metrem? Nebo šli nepřilíživou cestou přes rušný a dopravou zahuštěný Hlávkův most? Anebo se do protější části města raději nevydali vůbec?

Všechny tyhle úvahy jsou dnes minulostí. I když se lávka veřejnosti otevřela teprve 28. července, už se nadobro stala plnohodnotnou součástí města. Zdá se, že sem patřila vždy. Zdá se, že po jejích prefabrikovaných betonových modulech si Pražané přáli chodit už dlouho. V den, kdy se setkávám s jejími autory, architektem a mostním inženýrem Petrem Tejem, architektem Markem

Řeka je tepnou města nejen na Štvanici, v Karlíně a v Holešovicích. Centrum architektury a městského plánování (CAMP) to od konce září připomíná na nové výstavě Praha zítřka? Město a řeka. Expozice veřejnosti představí aktuální trendy v územním rozvoji říční krajiny.

Blankem, mostním inženýrem Janem Mourkem a jedním ze dvou zapojených sochařů, Alešem Hvízdalem, po lávce doslova proudí davy a lidé musí sem tam rychle uskočit projíždějícímu cyklistovi nebo běžci.

PO ŠESTI LETECH

„Otevření bylo fantastické. Je až neuvěřitelné, kolik lidí po lávce chodí a jak si její prostor užívají. V den zpřístupnění veřejnosti se tu hrálo na trubku, tancovalo se. Vypadalo to tu trochu jako na Karlově mostě,“ líčí Petr Tej, který vytvořil například lávku v Lužci nad Vltavou, oceňovanou lávku přes Dřetovický potok v Kladně (realizace získala v roce 2019 Českou cenu za architekturu) či lávku přes řeku Lubinu v Příboře.

„S projektem jsme strávili šest let a v podstatě to pro nás bylo jako doprovodit dítě do školy. Věnovali jsme se mu opravdu dlouho. Myslím, že budu mluvit za všechny, když řeknu, že cítím pocit úlevy a těším se, až se budeme moci vrhnout na něco nového,“ směje se Jan Mourek.

Ona úleva s otevřením padla nejen na autory bílé lávky, stavby využívající minimalistického sochařského tvarosloví, ale také na obyvatele Prahy. O jejím zhotovení se totiž přemýšlelo už několik let. Nejbližší tomu hlavní město bylo v roce 1999, kdy se vyhlásila soutěž na dvě lávky spojující právě čtvrti

Nová lávka propojující ostrov Štvanice a pražské čtvrti Holešovice a Karlín je dílem architektů Petra Teje (zcela vlevo), Marka Blanka (druhý zprava), mostního inženýra Jana Mourka (druhý zleva) a umělce Aleše Hvizdala (zcela vpravo). Za sebou mají práce na lávkách a mostech po celé republice.

Častá otázka, kterou autoři Štvanické lávky dostávají: A co graffiti? Odpovídají jednoduše: Na použitém materiálu, speciálním bílém betonu UHPC, barvy špatně drží. Na lávce je navíc antigraffiti nátěr.

Karlín a Holešovice. Proběhla v roce 2000 a zvítězil tehdy projekt architektů Lukáše Ehla, Tomáše Koumara a Aleny Šrámkové. Jenže. Kvůli povodním v roce 2002 bylo od záměru, který měl obsahovat i celkovou revitalizaci ostrova Štvanice, upuštěno. Důvod? Vítězný návrh byl z důvodu změny protipovodňových opatření nerealizovatelný.

PRVNÍ NA SVĚTĚ

Naděje svitla v roce 2013, kdy měla lávka navázat na proměnu Rohanského ostrova. Plány ale opět ztroskotaly. Skok do dubna 2017: pražský Institut plánování a rozvoje (IPR) vypisuje mezinárodní architektonickou soutěž na novou podobu lávky. Z celkem 48 podaných návrhů vítězí v prosinci téhož roku právě tým architektů a inženýrů Petra Teje, Marka Blanka a Jana Mourka. Vyhráno? Nikoli.

Na začátku prosince 2017 spadla v pražské Troji, jen několik kilometrů od dnešní Štvanické lávky, lávka Trojská. Veřejnost se tak k podobné stavbě otáčí zády. „Bylo z toho samozřejmě velké téma, museli jsme investorovi prokázat, že je naše konstrukce opravdu stabilní. Po soutěži se proti nám navíc postavila Česká komora certifikovaných inženýrů a my je museli objíždět, abychom je přesvědčili o naší unikátní technologii,“ vzpomíná Marek Blank, do jehož portfolia patří kromě lávek v Lužici nad Vltavou a Příboře také návrh územního plánu Mariánských Lázní.

Jisté skeptici se není co divit. Zhotovitel Skanska a tým autorů Štvanické lávky, pro niž se vžilo pojmenování HolKa podle městských částí, které spojuje, si totiž pro její stavbu vybrali materiál, který v té době ještě neexistoval: bílý beton s tajemnou zkratkou UHPC (ultra-high performance concrete). Ano, víme, beton není příliš sexy téma, zkuste mu ale dát šanci. Ultravysokohodnotný beton, z něž je nová lávka postavena, je trvanlivý materiál, do něž díky jeho kondenzované struktuře neproniká voda. „Když se tento beton odlévá, vypadá jako med. Je hustý a na rozdíl od běžného betonu se v něm netvoří bubliny a díry. Proto je na stavbu lávky nevhodnější,“ vysvětluje jeho specifika Petr Tej.

Jenže! Ještě donedávna existoval jen v šedé barvě, a pro stavbu Štvanické lávky se tak musel vytvořit nový, tentokrát v bílém provedení. Do hry se zapojil Kloknerův ústav, samostatné pracoviště Českého vysokého učení technického. Jeho pracovníci se pustili do tříletého vývoje, barevného vzorkování, zkoušek pevnosti materiálu a ověřování povrchových vlastností.

A proč všechno to úsilí? UHPC totiž spotřebujete o dvě třetiny méně než běžného betonu. Navíc je lehčí, takže se ušetří i za dopravu. „Je s ním spojena spousta benefitů,“ myslí si most-

ní inženýr Jan Mourek a připomíná, že Štvanická lávka byla vůbec prvním rozsáhlejším projektem na světě, kde se s materiálem pracovalo. „Jestli to odstartuje nějaký trend? To bychom byli rádi, na tento typ staveb byste opravdu těžko hledali něco lepšího,“ myslí si Petr Tej.

BÍLÁ LINKA PRAHOU

Kritika mu dává za pravdu. Bez bílého lehkého betonu by autoři Štvanické lávky nebyli schopni vytvořit onu chválenou minimalistickou siluetu, jejímž hlavním posláním je nezasahovat do panoramatu města a nestrhávat na sebe velkou pozornost.

„Zvolili jsme konstrukci, která nejde příliš do výšky, protože jsme nechtěli bránit výhledům na město. I proto ten zvedací mechanismus v případě povodně,“ říká za autorský tým Petr Tej. Namísto vyššího položení lávky tak zvolili parapetní nosník, tedy neprůhledné boky lávky, které slouží nejen coby pohodlné místo k opření při rozjímáním nad krásnou Prahou, ale hlavně jako nosné konstrukce. „Kdybychom zvolili průhledné, tyčkové zábradlí, museli bychom lávku zvednout ještě o metr a půl nahoru. A pak bychom zase nemohli udělat bezbariérové spády,“ říká k originálnímu řešení Jan Mourek.

Ostatní architektonická studia nebo kolektivy, které se přihlášily do soutěže, k projektu přistoupily jinak: na březích měly většinou vysoké konstrukce, na nichž byla lávka zavěšena. Výsledkem tak sice bylo průhledné zábradlí, po kterém mnozí volají, celkové vyznění ale v důsledku mohutnější a vyšší stavby působilo o dost těžkopádněji.

Tato vizuální lehkost, jednoduchá bílá linka táhnoucí se centrem Prahy, je ovšem vykoupená technickou náročností. Během rozhovoru s autory projektu prosakuje na povrch, že čím minimalističtější a jednodušší konstrukce, tím složitější je její řešení.

Marek Blank přirovnává stavbu lávky k hlavolamu i proto, že je její podobu nutné koordinovat nejen se dvěma městskými částmi, ale zejména vyhovět množství přísných regulací. Jan Mourek se nebojí jít v analogii ještě dál a říká, že projekt na první pohled obyčejného říčního přemostění je stejně složitý jako stavba jaderné elektrárny. „Měřitko kreslení je ve finální fázi 1:2, podrobnost je až neuvěřitelná. Co si lidé možná neuvědomují, je fakt, že v nosné konstrukci je schované vše od elektřiky až po online sledovatelné tenzometry. Všechno tak do sebe musí zapadat opravdu na milimetry, od prutu výztuže po poslední šroubek. Musíte si to hold odsedět u počítače,“ říká Jan Mourek, muž, který v průběhu let lávku překresloval hned několikrát. „Chtěli jsme lávku minimalis-

tickou, což znamená, že všechno bylo o dost složitější,“ dodává jeho kolega Marek Blank.

SE ZVÍŘECÍ TVÁŘÍ

Minimalismus doplňují sochařské prvky. Za nimi stojí Jan Hendrych, autor sochy na ostrově Štvanice. „Může to být personifikace vody, řeky Vltavy, lidské bytosti, světice... Záměrně ale nebude prezentován žádný výklad, ten ať si každý dosadí podle svého,“ popisuje Jan Hendrych svou sochu ženské postavy v životní velikosti.

O další „sochařinu“ se postaral jeho profesně mladší kolega Aleš Hvizdal, jehož podpis najdeme například pod nepřehlédnutelnou dřevěnou pohovkou v kavárně Nové scény ND. Zde, v projektu Štvanické lávky, je podepsaný pod ornamentálním bronzovým zábradlím taženým ve Švýcarsku (ve fabrice, kde vzniklo madlo, se mimochodem vyrábějí součástky do hodin) a sochařských zásahů na jeho konci. Mají podobu zvířecích hlav.

„Jsou to vlastně takové pomníčky zvířatům,“ vysvětluje Aleš Hvizdal. Na holešovické straně, na Bubenském nábřeží kousek od brány do Pražské tržnice, jsou kvůli bývalým jatčím na konci mader hlavy býků. Na karlínské straně jsou to koně, protože z místních kasáren odklusávali do války. A konečně na ostrově Štvanice jsou to zajíci, symbol honů a štvanic. „Chtěli jsme tam napřed jeleny, ale báli jsme se, aby se na ně lidé nenapichovali,“ směje se sochař, „pak jsme debatovali o medvědech, ale ti jsou zase symbol Ruska, které jsme rozhodně nechtěli nijak tematizovat.“

Cílovou skupinou těchto malých sochařských zásahů jsou primárně děti, které do určitého věku (tedy výšky) nevidí z lávky ven. „Je mi vlastně jedno, co na moje sochy řeknou dospělí, dělal jsem je hlavně pro děti, pro jejich oči,“ říká autor. „A funguje to. Když jsme tu byli se synem, nezajímala ho lávka jako taková, ale spíš právě zvířata,“ doplňuje týmového kolegu Petr Tej.

Autoři projektu věří, že se lokalita probudí ještě víc. „Řeka tu měla dva kilometry od přemostění. Dokud lávka nebyla, voda tvořila přirozenou bariéru. Lepší dopravní spojení vždy městský prostor pozvedává,“ myslí si Marek Blank.

Jen připomeneme, že v těsné blízkosti Štvanické lávky by se mělo začít stavět. Proměnou by měla projít nejen Holešovická tržnice a její okolí. Několik desítek metrů vedle by se měly položit základy stavby století, Vltavské filharmonie, svatostánku hudby a kultury. Jestliže se v jejím případě hovoří o skvělých výhledech na město, které dosud Pražané nezakusili, jen si představte, jaké budou pohledy na majestátní budovu dánského architektonického studia BIG Bjarkeho Ingelse z protékající řeky. Tedy z nové, v noci podsvícené Štvanické lávky. ●

“Někdy slyším, jak se knihy přirovnávají k vinylům, to mě přivádí k šílenství. Kniha je stále velmi efektivní technologie.”

Foto: Carly Smith

ČTENÍ

je čím dál tím více meditace

Seb Emina (46) se v anglosaském světě proslavil psaním o snídaních a knihou *The Breakfast Bible*. Devět let byl také šéfredaktorem časopisu o četbě *The Happy Reader*, který nyní končí. S *Espretem LN* si povídal o tom, jakými novými způsoby číst knihy, jestli je tisk opravdu mrtvý, v čem sociální média literaturu nikdy nedoženou a nakolik je správné soudit knihu podle obalu.

Text: Martin Váša

Paříž se probouzí a tradiční knihkupectví Galignani na Rue de Rivoli otevírá své dveře. Na stojan plný magazínů v něm při brouzdání mezi regály nenatrefíte, ale jeden časopis se tu přece jen skrývá. Je vystavený mezi knihami, jako by se vymykal všem kategoriím.

A taky že ano. Stylový sešit malého formátu je výsledkem spolupráce mezi nakladatelstvím Penguin Books a módním magazínem *Fantastic Man*. Poprvé vyšel v roce 2014 a na jeho obálkách se od té doby vystřídaly osobnosti jako Ethan Hawke, Kristin Scott Thomas, Owen Wilson, Sarah Jessica Parker nebo Diane von Furstenberg. Aktuální, devatenáctá a poslední, patří Tildě Swinton. Stačí do časopisu krátce nahlédnout, abyste zjistili, že neдрžíte sbírku tipů na to, co právě teď číst, ale chytré koncipovanou oslavu četby.

Na druhé straně města má tou dobou Seb Emina den v plném proudu. Jeho pozice šéfredaktora půlročníku *The Happy Reader* nikdy nebyla na plný úvazek. Nyní, kdy už je na stáncích poslední vydání, čas a pozornost věnuje ostatním projektům, především pak dvěma, oběma překvapivě audio. Představí je během října.

Prvním naváže na svou radiostanici *Global Breakfast Radio*, kterou utvářejí jiné stanice z celého světa. Ty se každých deset minut mění, aby posluchače přenesly tam, kde zrovna vychází slunce. Zatímco spolu hovoříme, vysílá z Azorů. Sebův nový projekt ponese název *Five Radio Stations*, a co bude vysílat, určí umělci, kteří coby hosté v rámci stanice vytvoří na čas stanici vlastní. Jediné zadání: smýšlet o rádiu jako o médiu budoucnosti spíše než minulosti, jak je někdy mylně označované.

Druhý z projektů vytváří pro *WePresent*, redakční platformu *WeTransfer*, společnosti poskytující přenos dat. V tomto případě budou umělci vzpomínat na místa, která v jejich životech sehrála důležitou roli. Při poslechu vám tak dají cestovat na poštu na Antarktidě, smetiště v Austrálii, lavičku benátského parku nebo třeba ke kuchyňskému stolu amišské rodiny ze středozápadě USA.

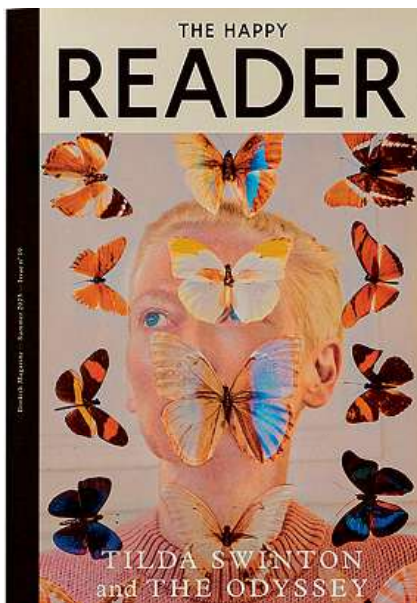
Možná to ale tak překvapivé není, že si Seb našel znovu cestu k audiu, uvažuje, když spolu hovoříme. Stejně jako literatura i rádio přece vytváří komunitu, neviditelnou síť diváků. Tedy něco, o co při práci na časopisu *The Happy Reader* vždy usiloval.

Stihl jste se dnes nasnídat?

Ano. Mám tříletou dceru, která nás budí, kdy se jí zachce, obvykle kolem půl šesté, ale dnes spala až do půl osmé, což je úžasné!

Coby šéfredaktor *The Happy Reader*, na kterém nakladatelství Penguin Books spolupracovalo s módním magazínem *Fantastic Man*, připomínal Seb Emina čtenářům, díky čemu jsou literární klasiky tak slavné a stále relevantní.

Magazín The Happy Reader vyšel poprvé v roce 2014 a od té doby ještě osmnáctkrát. Na jeho obálkách se střídaly slavné osobnosti, které ve velkém rozhovoru hovořily o svých čtenářských návycích.

Velká část knih, které vlastníte, pojednává právě o snídani. Čím to?

Je to tematika, se kterou jsem se už rozloučil, ale snídání pro mě coby editora vše začalo. Kdysi, ještě za zlaté éry blogování, jsem hledal způsob, jak dostat své psaní do světa. Žil jsem tehdy v Londýně a všiml jsem si, že snídane všichni zajímá, ale nikdo o ní nepíše. A tak jsem založil blog nazvaný The London Review of Breakfasts. Velice záhy začali přispívat i další lidé a já se stal jejich editorem, měl jsem síť autorů, z nichž někteří se později stali skvělými spisovateli. Blogu se dostávalo čím dál větší pozornosti, psali o něm v novinách, mluvili v rádiu... Vtip spočíval v tom, že jsme ke snídani přistupovali se stejnou vážností, s jakou se přistupuje třeba k akademickým textům. To mi vyneslo smlouvu na knihu The Breakfast Bible a já se náhle stal světovým mluvčím pro snídane. Média po mně neustále chtěla komentář a mně docházelo, že je to sice zábava, ale že vlastně nechci být celý život jenom „ten snídaňový týpek“.

Penguin Books a Fantastic Man vás musely oslovit krátce nato. Souviselo to?

Rozhodně, bylo to přesně před deseti lety. Jop van Bennekom, zakladatel a kreativní ředitel Fantastic Mana, a tedy i The Gentlewoman, mě kontaktoval s tím, že fotí story o snídáních z celého světa – a jestli bych ji nechtěl otextovat. Sešel jsem se tedy s Penny Martin, šéfredaktorkou The Gentle-

woman, a dohodli jsme se na spolupráci. Líbilo se jim, co jsem pro ně napsal. Byl bych ochotný psát i o jiných tématech, než je snídane? Ano, prosím, to by bylo super! (směje se) Po čase přišli s tím, že je z Penguin Books oslovili s novým projektem, a jestli bych neměl zájem stát se šéfredaktorem. To byl pro mě splněný sen.

Jaká byla počáteční myšlenka?

Nabídka přišla od Penguin Classics, kteří mají nejúžasnější literaturu, co byla kdy napsaná, ale měli dojem – ať už oprávněný, či ne –, že působí trochu akademicky. Chtěli oslovit nový okruh čtenářů, připomenout, že jejich knihy jsou pro každého. A Fantastic Man byl jedním z nejvíce vzrušujících magazínů. Myšlenka byla tedy vcelku prostá: Jak může vypadat nový druh literárního magazínu, který nebudí dojem, že v něm spisovatelé píšou o psaní pro ostatní spisovatele, ale otevřenějším, štedřejším způsobem se zaměřuje na běžné čtenáře? Spousta lidí přece ráda čte knihy, ale mnozí mají pocit, že nejsou kvalifikovaní na to, aby o tom mluvili nebo si o tom četli.

Předpokládám, že i proto bylo tak důležité, jak časopis vypadal.

Vizuální stránka byla od samého začátku stěžejní, byla nedílnou součástí projektu. Nechtěli jsme jen hledat způsoby, jak články ilustrovat. Také struktura magazínu proto byla prostá, rozdělili jsme ho do dvou částí, každá měla vlastní obál-

ku. Na té hlavní byla celebrita nebo významná kulturní osobnost, která byla zároveň dychtivým čtenářem, a ta pak v poměrně dlouhém rozhovoru vyprávěla o svých čtenářských návycích.

Některá jména byla dost překvapivá...

Element překvapení dělá časopis vždy zajímavým. Nad tím, koho mít na obálce, jsme vedli dlouhé diskuse. Vždy jsme chtěli mít někoho, u koho byste možná neočekával, že bude velkým čtenářem. Zpravidla to byly osobnosti, které byly zároveň šťastné, že mohou o své vášni hovořit, protože to po nich dosud nikdo nechtěl. Třeba herec Owen Wilson nedal téměř žádný rozhovor řadu let, ale nám řekl ano, naše nabídka ho nadchla.

O čem byla druhá půlka časopisu?

Ta patřila knize sezony, pokaždé šlo o titul od Penguin Classics. Bylo to, jako by dílo ožilo a stalo se hostujícím šéfredaktorem vydání. Nepsalí jsme o něm kriticky, spíš jsme poukazovali na téma nebo fenomén, o kterém pojednává. Jednou jsme vyzkoušeli i vinnou koupel v Bordeaux, protože o ní v jedné knize padla zmínka.

Jaký to mělo na čtenáře efekt?

Vytvořilo to jakýsi knižní klub. V každém vydání jsme prozradili, co bude další knihou sezony, takže pokud jste chtěli, mohli jste si ji přečíst dopředu a pak se nad ní s námi zamýšlet. Postupem

**IHNED
K NASTĚHOVÁNÍ**

• REZIDENCE •
ZENKLOVA

NOVÉ BYTY 50% prodáno

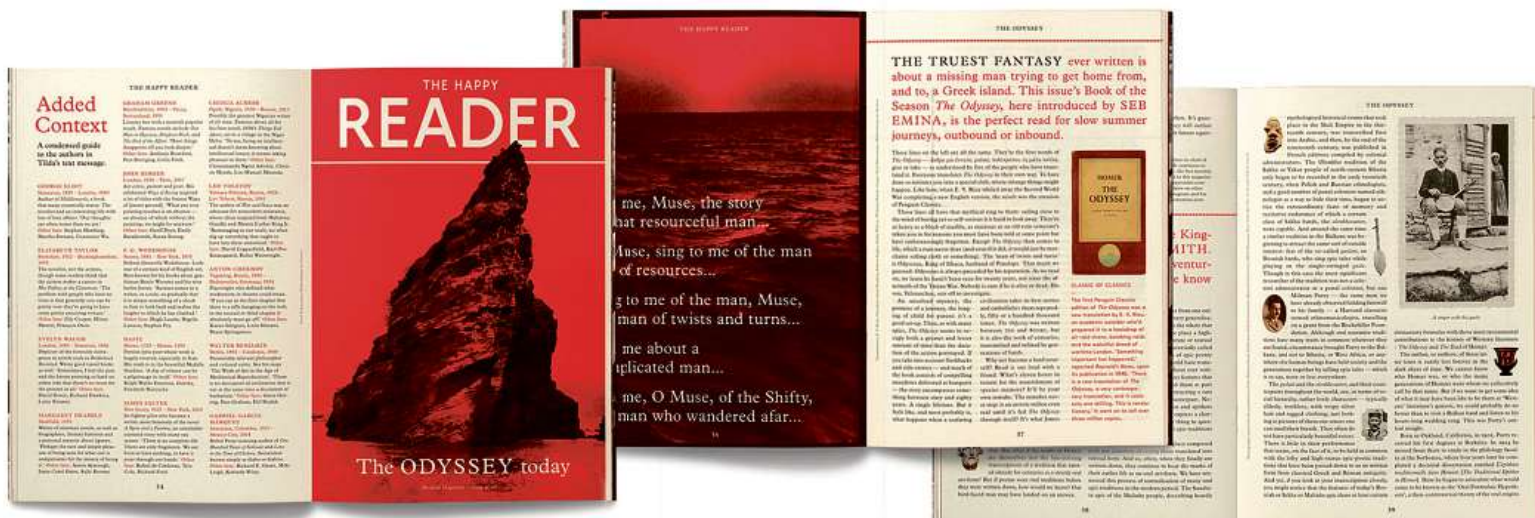
Praha 8 - Libeň, dispozice 1 - 4+kk

TERASA NEBO LODŽIE u všech bytů

**KOMERČNÍ PROSTORY
A KANCELÁŘE V 1.-2.NP**

Druhá polovina každého vydání fungovala jako čtenářský klub. Zpracovávala dané dílo z nabídky Penguin Classics od Paní Dallawayové přes Frankensteinu až po Odysseu, kterou se magazín se čtenáři rozloučil.

časů jsem The Happy Reader také začal nazývat post-internetovým literárním časopisem.

Co jste tím myslel?

Že při jeho vytváření bereme ohled na potíže s udržením pozornosti, kterými dnes všichni trpíme. Mohl jste si ho celý přečíst za dvě a půl hodiny, ale zároveň byl dost malý a lehký na to, abyste ho nosil s sebou a četl ho postupně.

Jaké to bylo, vybírat knihu sezony?

Bylo neskutečně zajímavé procházet archivy Penguin Classics. Tolik z nás má knihy, o kterých jsme slyšeli nebo o nich máme vágní povědomí, ale pokud budeme upřímní, nikdy jsme je skutečně nečetli. Při jejich čtení vám pak dochází, proč jsou tak slavné. Je to transformativní zážitek.

Změnily se za těch devět let nějak vaše vlastní čtenářské návyky?

Občas při čtení v knize hledám něco – použiji slovo, které neexistuje – „časopisovatelného“. Něco, co si mohu vzít a proměnit to v článek nebo se tím inspirovat. Do prvního vydání jsme třeba vybrali Ženu v bílém od Wilkieho Collinse, a když se na dílo podíváte perspektivou magazínu Fantastic Man, nemůže vám uniknout módní reference. Ve skutečnosti v knize samozřejmě nejde o outfit, ale symbol něčeho přízračného, znepokojivého. Přesto jsme na jeho základě nafotili módní story. A díky tomu, že jsem byl ponořený do přemýšlení

o četbě a neustále jsem o ní četl a sem tam o ní také vedl rozhovory, jsem natrefil na zajímavé metody, které jsem vždy rád vyzkoušel.

Například?

Když jsme měli v roce 2016 na obálce Hanse Ulricha Obrista, slavného kurátora umění, vyprávěl v rozhovoru o tom, že si každé ráno po probuzení patnáct minut čte Édouarda Glissanta. Těsně než číslo vyšlo, jsem s ním měl vést na pódiu rozhovor – a rozhodl jsem se, že to vyzkouším také: vstanu a čtvrt hodiny si budu číst karibského filozofa. Tehdy jsem neměl dítě, takže mi v tom nic nebránilo. Byla to četba tak hutná, tak náročná. Patnáct minut mi trvalo přečíst jedinou větu! Nemohl jsem uvěřit, že to Obrist opravdu dělá. A tak jsem se ho na to zeptal. Dokonce i v den, kdy byly oznámeny výsledky referenda o brexitu a většina z nás na Twitteru padala do spirály špatných zpráv, si sedl a patnáct minut četl Glissanta? Samozřejmě, odpověděl. Nechápal, proč se na něco takového vůbec ptám.

Zkoušel jste to i s jinými knihami?

Ano, představa časovaného čtení mě fascinovala, dokonce jsem si kvůli tomu koupil stopky – a občas si tak čtu i dnes. Mám hromádku šesti sedmi knížek, které si ráno pročítám, každou pět minut. Sice to působí jako nic, ale jakmile stopky běží, veškeré nutkání kontrolovat telefon je pryč. Skvělý způsob, jak začít den, vystavíte se tím spous-

tě nových myšlenek. Také je to jako speed dating s knihami – rychle zjistíte, kterou si dát stranou, protože ji chcete přečíst celou. A potom, když čtete Wittgensteina pět minut, je to pořád víc, než kdybyste ho nečetli vůbec. Tím chci říct, že se tak alespoň povrchně seznámíte s dílem řady autorů.

Není to stresující, měřit si čas na čtení?

Ty stopky netikají! (směje se) Lidé si měří čas při meditaci a nepříjde jim to stresující, vlastně naopak. Čtení je čím dál víc jako meditace. Což je šíleně smutné takhle přiznat, ale obávám se, že to tak je. Nedávno jsem zahlédl reklamu, na které stálo, že číst znamená vzdorovat. To mi připadá zajímavé. Četba je vzdor vůči sociálním médiím, která neustále upravují svůj obsah podle algoritmů, aby nám podávala jen to, co podle nich chceme vidět. Jejich konzumace nás nechává prázdné, alespoň já to tak mám. Vždy si pak připadám, jako bych celou dobu jedl medvídky Haribo. Čtení knihy mi naopak připadá výživné. Kniha se nikdy nezmění, nesnaží se nám za každou cenu zalíbit. Když si ji přečteme, jsme to my, kdo se změní. To je velmi hodnotné.

Proč jste jako knihu sezony pro poslední vydání vybral Odysseu?

Když jsem ji znovu četl, překvapilo mě, že jsem napoprvé nesprávně pochopil sirény – bytosti, které zpívají tak krásně, že vás přivábí na svůj ostrov, kde

Průmyslové stavby v pražských Vysočanech se mění. Díky umělcům, designerům a architektům

Lofty Kolbenova

Praha 9 už není zapomenutou postindustriální čtvrtí, naopak. Toto místo nyní ožívá díky architektonickým, uměleckým a kulturním projektům. Propojení moderního s geniem loci průmyslové lokality zde vytváří jedinečnou atmosféru.

Podobu Vysočan formovala průmyslová historie. Řada známých továrníků, jako byli Kolben, Daněk nebo Odkolek, v této pražské části začátkem 20. století budovali své průmyslové závody. Architektura a užitý design tu hrály zásadní roli – s vysočanskými stavbami se pojí osobnosti jako architekt Hubert Gessner, František Kec, hlavní konstruktér legendárních vozů Praga, nebo architekt Ladislav Žák, autor pravděpodobně nejznámější vysočanské stavby – Hajnovy vily. Dnes na toto dědictví navazují umělci a architekti, kteří mění Prahu 9 v moderní metropolitní čtvrť.

Art district Pragovka – centrum vysočanského umění a kulturního života

Symbolem kulturního života v Praze 9 se stala umělecká čtvrť Pragovka Art District, která vdechla život bývalé továrně na automobily vyrábějící legendární vozy Praga.

Umělecká komunita v Pragovce začala vznikat na přelomu let 2010 a 2011. Do tehdy opuštěného průmyslového areálu se začali stěhovat první umělci se svými ateliéry. Brzy v areálu zcela organicky vznikla živá umělecká komunita a s ní i první výstavy a další kulturní a společenské akce.

V současnosti je hlavním hybatelem uměleckého dění v Pragovce Pragovka Gallery, kterou provozuje spolek Pragovka for Art. Kromě mezinárodního výstavního programu organizuje rezidenční program pro české i zahraniční umělce, edukační program pro rodiny s dětmi a školy, podporuje uměleckou komunitu v Pragovce a stojí za úspěšnými akcemi, jako je populární ArtFér, letní kino či otevřené ateliéry.

Své ateliéry zde mají a vystavují čeští i světoví umělci a designéři. Tím je například česko-ka-

nadský streetartový umělec David Strauzz, jehož murály je možné vidět v pražských ulicích. „V nejbližší době nás čeká zahájení čtyř nových výstav. Pragovka Gallery na podzim představí například umělkyni Zlatu Ziborovou a její výstavu *Sféry Intimity*, nebo výstavu jedné ze stálých rezidentek Pragovky Evy Fajčíkové, která si ke spolupráci na výstavě *Moon Harvest* přizvala Markétu Garai,“ shrnuje nejbližší výstavy výkonný ředitel galerie Filip Zimovjan. Jedním ze stálých rezidentů je také Pavel Ticho(ň), který vystudoval Akademii výtvarných umění v Praze pod vedením Milana Knížáka. Inspiraci pro svoji práci čerpá především z dějin umění, reklamních strategií a současných témat, k nimž i přes vážnost svého uměleckého sdělení přistupuje s notnou ironií, nadsázkou a metaforou.

Pragovka ale není jediná. Důkazem, že Praha 9 přitahuje stále více umělců, je také Studio PRÁM, které sdružuje umělce z řad absolventů AVU a UMPRUM. Studio PRÁM se nachází v bývalé budově prádelny, která v sobě nese postindustriální atmosféru. Prostory slouží pro různé kulturní akce, od výstavních vernisáží přes koncerty, přednášky, promítání až po alternativní festivaly.

Foto: Marcel Rozhoň

Pavel Ticho(ň)

Bydlení s nádechem industriální historie

V posledních letech se lokalita dostala do středu zájmu řady developerských projektů, které už nyní mění zdejší brownfieldy na nové atraktivní čtvrti s vysokou architektonickou a funkční hodnotou.

Jedním z těchto projektů je rekonstrukce bývalé Kolbenovy továrny, kde vzniká přes 200 loftových bytů podtrhujících genia loci. „Průmyslové objekty měly v minulosti vždy jako hlavní účel funkčnost a univerzálnost prostoru. U projektu Lofty Kolbenova chceme propojit tyto atributy s novým designem a pokračovat v příběhu budovy v modernějším duchu. Obnovu zapomenutých míst bereme jako svoje poslání,“ říká Jakub Masák, hlavní architekt projektu Lofty Kolbenova.

Původní továrna disponuje rozsáhlými vzdušnými prostory, které budou přestavěny na loftové byty a ateliéry různých velikostí i dispozic. Velkorysý prostor továrny je tvořen nosnou konstrukcí těžkého železobetonového skeletu. V interiérech pak zůstávají přiznané nejen trámové stropy, ale také některé sloupky. Samotný záměr rekonstrukce pak dotvářejí další industriální artefakty jako interiérová schodiště z oceli nebo litiny a velká členitá kovová okna.

●● Myšlenka byla prostá: Jak může vypadat nový druh literárního magazínu, který nebudí dojem, že v něm spisovatelé píšou o psaní pro ostatní spisovatele? ●●

Seb Emina se nyní soustředí především na audio: V jednom projektu (pro WePresent) budou umělci svým vyprávěním dávat posluchačům cestovat, v rámci druhého budou zase po svém koncipovat radiostanici Five Radio Stations.

ztroskotáte, a už se nikdy nedostanete zpět. Myslel jsem si, že se Odysseus nechává přivázat, aby mohl jejich zpěv z bezpečí poslouchat, ale tak to nebylo. Jde o to, o čem zpívají. O informaci, kterou potřebuje, aby mu předaly, aniž by ho zmanipulovaly. Přijde mi úžasné, že je metafora v jednom z nejstarších příběhů, co máme, stále tak relevantní.

Jaký je vlastně důvod toho, že The Happy Reader končí?

Od začátku jsme věděli, že nutně nemusí být projektem, který tu bude navždy. Není to tak, že by se časopisu nedařilo, naopak, každým rokem měl čím dál lepší ohlas. Jenže Penguin Books nejsou vydavatelé, ale knižní nakladatelství a nemohu hovořit za ně, ale myslím, že se rozhodli věnovat pozornost hlavně své primární náplni.

Posledních deset let se hodně mluví o tom, jestli je tisk mrtvý.

Jak to vidíte vy?

Když v roce 2013 Dave Eggers vydal knihu Kruh, hodně lidí tím naštvál. Jak si někdo dovoluje kritizovat sociální média? Tehdy se na ně nahlíželo jako na něco, co nás jako společnost posune vpřed, budila v nás utopistickou představu zítřka. Vzpomínám si, jak jsem už tehdy hájil tisk a ne jednu to vedlo k rozohněné debatě. Připadal jsem si jako lidé, kteří i po rozšíření automobilů dál zarputile jezdili na koních, ale byl jsem neúprosný. Někdy slyším, jak se knihy přirovnávají k vinylům, to mě přivádí k šílenství. A to mám vinyly rád! Jenže je to retro formát, kdežto kniha je stále velmi, velmi efektivní technologie. Nepotřebujete žádný přístroj, abyste ji mohli číst, a nehrozí vám s ní, že si ji vezmete na pláž a tam vám dojdou baterky. Jsem přesvědčený, že tisk mrtvý není. Zkrátka proto, že ho zatím nic tak docela nedokázalo překonat.

Do jisté míry sociální sítě ovlivňují, co čteme. Už jen to, že si knihy fotíme a nahráváme si je na Instagram.

To mi připadá skvělé. Tisk si tak hledá další způsoby, jak oslovovat lidi. Často vidím na Instagramu, že si někdo vyfotil otevřený The Happy Reader v krásné kompozici třeba s porcelánovým šálkem a Cizincem od Alberta Camuse. Opravdu mi to přijde úžasné. Znamená to totiž, že se mu něco líbilo natolik, že to chtěl sdílet.

Řada knihkupectví má dnes také vystavené komínky knih označené „znáte z TikToku“.

Do TikToku jsem nepronikl, částečně proto, že se bojím, že by byl dalším zabijákem času. Můj známý, který prodává knihy, mi nicméně potvrdil, že kdykoliv se titul zmíní na správném účtu, okamžitě se do knihkupectví naválí zástupy lidí a ptají se po něm. Jednou jsem četl žebříček TOP 10 knih podle TikToku a musím přiznat, že jsem o jediné z nich nikdy neslyšel. Musí to teď působit, že jsem úplně mimo, ale byla to naprosto jiná, pro mě cizí sféra četby. Spousta literatury pro mládež a subžánrů. Podle mě je skvělé, že se tohle děje. Není potřeba, abychom tomu všichni rozuměli.

Dosah sociálních sítí je neuvěřitelný.

V pražské Městské knihovně je vystavené umělecké dílo, které vyvolává iluzi nekonečného sloupu knih. Dřív se u něj zastavil málokdo, dnes se na něj údajně díky TikToku stojí několikametrové fronty až na ulici.

Myslíte Idiom od Mateje Kréna?

Ano! Vy ho znáte?

Krátce jsem se o něm zmiňoval v The Happy Reader, myslím, že to bylo vydání s Mosesem Summeyem na obálce. (*směje se*) Mám radost, že mi za těch devět let nic neuniklo!

Je podle vás v pořádku soudit knihu podle obalu?

Ne. A přesto to děláme. Pokud jsme o knize dříve neslyšeli, její obálka nám toho samozřejmě spoustu prozradí. Vezměte si knihu, kterou vidíte v knihkupectví na letišti – první, čeho si všimnete, je jméno autora, velké a zlatě vyražené. Ihned vám dojde, že je to nejspíš kniha, kterou přečtete na jeden nádech během letu. Takže bychom ji vlastně podle obálky možná soudit měli. Je pravda, že jsem si jednou koupil Podivný případ Dr. Jekylla a pana Hyda s tou nejpříšernější obálkou. Stál libru – jako bych dostal slevu za to, že jsem ochotný se s tou obálkou smířit. Byla tak nechutná, že jsem knihu nemohl ani dočíst, přitom je to klasika! (*zamýšlí se*) Ale ne, finální úsudek musí být vždy založený na tom, že jsme si knihu přečetli. ●

BUĎTE ROCK 'N' ROLL

Keith Richards se v roce 1988 na US Open ozdobil modelem **Panthère de Cartier**, který značka znovu uvedla v roce 2017.

Panthère de Cartier a Keith Richards

Je to slavná černobílá fotka z doby největší slávy rockového gigantu jménem Rolling Stones, který právě, 20. října, po 18 letech vydává novou desku. Kytarista Keith Richards sedí v tričce a s kelímkem v ruce v letadle, za ním se v družném hovoru směje Mick Jagger. Oba lídři Stounů působí vesele, jako nejlepší přátelé, což rozhodně – s různými přestávkami a přes veškeré trable – byli a jsou. Pro nás je ale zajímavější, že Richardsovo zápěstí zdobí model, který byste u rockera spíš nečekali: zlaté hodinky Panthère de Cartier.

Richards je nosil často, například též v roce 1988 na tenisovém turnaji US Open, jak zachycuje náš snímek. Hodinky Panthère de Cartier – využívající jméno nejslavnějšího symbolu značky – byly poprvé uvedeny v roce 1983 s quartzovým strojkem (nezapomínejme, že právě doznívala quartzová krize). Značka je vyráběla v oceli i ve zlatě až do roku 2004. Model se čtvercovým pouzdem se zaoblenými rohy, lunetou s viditelnými šroubky a klasickým světlým číselníkem s římskými číslicemi, modrými ručkami a vnitřní minutovou stupnicí připomínající železniční pražce vynikal zejména propracovaným náramkem s pěti řadami zaoblených článků. Ne nadarmo je Cartier významný šperkařský dům, a tak jeho mistři dokázali náramek vytvořit tak, že byl extrémně pružný, velice pohodlný na zápěstí a svou ladností měl připomínat právě pohyb kočkovité šelmy z názvu hodinek.

Původní Panthère de Cartier se vyráběly ve čtyřech velikostech a byly určeny jak pro muže, tak pro dámy. Kromě Richardse je nosila Madonna v době svého vztahu s otcem své dcery Lourdes Carlosem Leonem, Gwyneth Paltrow, ale i filmový James Bond Pierce Brosnan – samozřejmě ne na plátně, ale v osobním životě.

V roce 2017 značka Cartier relaunchovala model Panthère de Cartier, tentokrát pouze v dámských velikostech mini, small a medium, a to ve zlatě, oceli i v bi-color verzi, s diamanty i bez blyštivých kamenů. Některé modely pak mají slavný náramek vyrobený tak, že jej lze dvakrát obtočit kolem ruky. Stejně jako původní hodinky jsou vybaveny quartzovými strojkem.

novinka

S LÁSKOU K ŘEMESLU

Oceňovaná módní návrhářka **Tereza Rosalie Kladošová**, která klade důraz na lokální výrobu a udržitelnost, ztvárnila svou vizi lepšího světa - budoucnosti bez kouře. A to díky unikátní motoristické bundě.

Oceňovaná módní designérka **Tereza Rosalie Kladošová** ztvárnila svou vizi budoucnosti bez kouře: oblíbenou elektromotorku spojila s motorkářskou bundou inspirovanou bezdýmným zařízením VEEV.

Tereza Rosalie Kladošová je česká módní návrhářka, výtvarnice a absolventka Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze. V roce 2019 byla oceněna designérskou cenou Czech Grand Design za inovativní kolekci Merino Recycle – získala ocenění Grand designér roku a Módní designér roku. V roce 2017 byla také nominována na cenu International Woolmark Prize.

Tereza se při navrhování nechává vést intuící, barvami, vzory a hlavně jedinečným smyslem pro humor i láskou k textilním řemeslům. V kolekcích klade důraz na lokální výrobu a udržitelnost, například výrobou vlastní látky ze zbytků merino vlny, z níž následně tvoří jedinečné kabáty, bundy a také tapiserie. Pracuje s deadstockovými materiály, certifikovanými látkami a všechny vzory, které najdete v limitovaných kolekcích, jsou vytvářeny v jejím vlastním studiu TRK.

Módní návrhářka Tereza Rosalie Kladošová ztvárnila vizi budoucnosti bez kouře pro nové bezdýmnné zařízení – elektronickou cigaretu VEEV ONE a VEEV NOW. Tuto vizi, inspirována také barvami zařízení, přenesla do jedinečného art kousku, motobundy – bundy určené pro jízdu na motorce. Tento kousek je vyroben z tvrdé bavlny s vysokou gramáží, která pro samotnou návrhářku symbolizuje režné plátno, jež ozdobil strojovými výšivkami s barevnými printy. Ty tvoří ilustrace, které Kladošová vytvořila spolu s Kristinou Duhovou. Pojí se s momenty, na které Tereza ráda vzpomíná, ale i těmi, jež vyjadřují estetiku elektronické cigarety VEEV. Bunda díky tvrdosti materiálu supluje i ochrannou funkci pro relaxační projížďky na elektromotorce.

„Pracuji s tisky, které si vyrábím ručně. Bunda je navíc můj nejoblíbenější kousek oblečení. Je to výrazný svrchní oděv, který v tomto provedení definuje mou zálibu v motorkách a zároveň vyzdvihuje barevnost elektronické cigarety VEEV.“ Bunda má i speciální poutka, kam je možné zařízení zasunout. Spolu s elektromotorkou tak dotváří symboliku vize budoucnosti bez kouře.

Co vás jako návrhářku napadlo při ztvárnění myšlenky budoucnosti bez kouře ve spojení s produktem VEEV ONE?

Nejprve jsem se nechala inspirovat barvami zařízení. Poté jsem přemýšlela nad pocity, které bych chtěla prožívat u užívání VEEV. Když jsem přemýšlela, do jakého kousku je přenést, napadla mě bunda, která je mým nejoblíbenějším oděvem. Jde o svrchní kousek, který je velmi signifikantní. Protože velmi ráda jezdím na motorce, říkala jsem si, že vyrobím kousek přímo pro sebe, který bude fungovat jako motobunda. V kombinaci s elektromotorkou a bezdýmnným zařízením VEEV mi toto propojení čistě budoucnosti

bez kouře s personifikovaným světem TRK přišlo naprosto logické.

Mohla byste tuto motobundu popsát?

Motobunda je vyrobena z tvrdé bavlny s vysokou gramáží. Vypadá jako malířské plátno, které je někde přiznané, jinde jsou na něm barevné printy, jež sama ručně vytvářím, a nášivky s ilustracemi. Ty se pojí s určitou atmosférou nebo produktem. TRK motobunda je vlastně parafrázi na opravdové motorkářské bundy. Zároveň díky tvrdosti materiálu supluje tento kousek ochrannou funkci motobundy. Je možné ji vzít ale i samostatně, třeba na schůzku do města. Díky celkovému ztvárnění plní jak svou funkci, tak může být samostatným uměleckým dílem, které může třeba viset na stěně. Její součástí jsou i speciální poutka pro umístění bezdýmnného zařízení VEEV.

Jak se pojí tento kousek s vaší představou budoucnosti bez cigaretového kouře?

Jako motorkářka i designérka se zajímám o původ materiálů, se kterými pracuji, což mi přijde samozřejmé. Tuto bundu jsem spojila s elektromotorkou, která zastupuje čistší budoucnost bez kouře – stejně jako bezdýmnná zařízení.

Na čem aktuálně pracujete? A co vás čeká do budoucna?

Na Budapest Fashion Week jsme úspěšně představili kolekci S/S 24 Siren' s Song. Připravili jsme také nové produkty na Designblok, kde jsme se zaměřili na prošívání a vyšívání vesty a bundy. V rámci Designbloku představíme několik spoluprací, jednou z nich je instalace pro společnost Philip Morris. Ztvárnili jsme vizi budoucnosti bez cigaretového kouře pro bezdýmnná zařízení – elektronickou cigaretu VEEV a zařízení na nahřívání tabák IQOS. Součástí instalace je výše zmiňovaná motobunda a také unikátní přilba, která je vyrobena z vyřazených zařízení IQOS a VEEV, které právě cestou umění dostaly nový život.

Máte nějaký návrhářský sen, který byste si chtěla splnit?

Moc by mě bavilo, kdyby mě oslovila velká módní značka, abych pro ni něco navrhovala. Chtěla bych si vyzkoušet pracovat s velkým týmem a mít větší možnosti, co se výroby týče. Velké značky mají přístup k úplně jiným technologiím i materiálům. Líbilo by se mi navrhnout něco pro Marni nebo Schiaparelli. Kdybych měla být víc při zemi, můj sen je, aby se TRK kolekce a produkty dostaly k více lidem a naše značka rostla a my jsme se mohli postupně rozšiřovat, protože nápadů a snů máme v týmu spoustu. ●

Elegantní řešení

Nový **VEEV ONE** představuje cenově dostupné a intuitivní zařízení s promyšleným designem pro vaping. Vyznačuje se kompaktní keramickou technologií nahřívání zajišťující konzistentní chuť a systémem detekce nízké hladiny e-liquidu, který zabráňuje spálené chuti. K dispozici je v pěti barvách.

Pro ty, kdo vyžadují snadné používání, je k dispozici také jednorázová e-cigareta VEEV NOW. Díky promyšlenému designu nevyžaduje žádnou údržbu: žádné čištění, nabíjení ani doplňování e-liquidu.

Obě zařízení nahřívají e-liquid a generují aerosol. VEEV ONE a VEEV NOW produkují v průměru o 99 % méně škodlivin ve srovnání s cigaretami. Nejsou však bez rizika. Obsahují nikotin, který je návykový. Pro dospělé kuřáky, kteří by jinak s kouřením pokračovali, jsou však lepší volbou.

VEEV ONE a VEEV NOW jsou součástí recyklačního programu pro zpětný odběr zařízení společnosti Philip Morris. Použitá nebo poškozená zařízení mohou být odnesena do jakéhokoli IQOS prodejny, odkud budou jejich recyklovatelné komponenty předány k recyklaci.

KRÁSA A VZDOR UKRAJINY

„Ukrajinská povaha má mimořádnou schopnost přeměnit útlak na kreativitu.“

píší Masha Erman a Robert Klanten z berlínského vydavatelství Gestalten v předmluvě nové knihy **Ukraine Rising**. V ní představují klíčové osobnosti ukrajinských kreativních odvětví, od keramických designérů přes kuchaře, typografy či módní návrháře až po architektky. Vybrali jsme pro vás devět současných kreativců, kteří by neměli uniknout vaší pozornosti.

1. GUSHKA

V ukrajinských Karpatech se odedávna chovaly ovce a téměř každá rodina si tu vyráběla vlastní sýry a vlněné produkty. Na tuto tradici navazuje v roce 2017 založené studio Gushka, dvojice designérů ručně tvořící vlněné koberce, deky či povlaky na polštáře. Cílem značky, jejíž produkty vznikají ve vesnici Kosiv, je zachovat tradici a také upozornit na důležitost předávání znalostí a know-how mladším generacím.

2. IGOR MEZENCEV

Nomádský kuchař. To je rodák z Charkova Igor Mezencev. Pracoval v několika vyhlášených ukrajinských restauracích, před několika lety se vydal na cestu za kořeny národní kuchyně. V roce 2019 založil s Annou Smoliakovou a fotografem Dimem Bahtou projekt Topot: kulinární experiment pro kuchaře zahrnující extrémní vaření z ingrediencí nasbíraných v lesích, na otevřeném ohni nebo v domácí hliněné peci. Se začátkem války spustil Igor Mezencev projekt Varti na podporu ukrajinských šéfkuchařů zasažených ruskou agresí.

3. POLINA KUZNETSOVA

Než na Ukrajině vypukla v únoru 2022 válka, žila umělkyně Polina Kuznetsova v Charkově. Konflikt ji donutil rodnou zemi opustit, a tak se na nějaký čas usadila v estonském hlavním městě Tallinu. Za pár měsíců se ale do vlasti vrátila. Jako malířka cítila potřebu události reflektovat zblízka. Na jejích plátnech, kde často pracovala s motivem růžové textilie, se začala objevovat látka černá. Například v díle *Shelter* symbolizuje černá tkanina emocionální ochranu pro všechny zasažené ruskou agresí.

4. KATERYNA KOROLEVTSEVA

Kateryna Korolevtseva je grafická designérka a art directorka. Snaží se o reinterpetaci ukrajinského typografického dědictví, stejně jako o upozornění na to, že válečný konflikt s Ruskem stále trvá. V minulém roce přišla se sérií plakátů vyzývajících k akci, solidaritě a podpoře.

5. MARIA STARCHAK

Módní návrhářka ze Lvova patří k předním představitelkám ukrajinské upcyclingové scény. Mezi dnes už ikonické produkty její značky Starchak patří vintage vlněná saka doplněná o dlouhé trásně. Jednou v barvě ukrajinské vlajky, jindy v odstínech vlajky LGBTQ komunity. Poslední kolekce mladé designérky, Ukrainian winter-summer 2022, obsahuje také ručně vyšíváné svrchníky s názvy měst nejvíce zasažených řádkem ruských ozbrojených sil. Nechybí tak ani odkaz na vybombardované divadlo v Mariupolu. Vedle aktivistických kousků nabízí značka i ty snáze nositelné, například set kabátka a sukne vytvořený z vintage oversized saka.

6. SAGA POTTERY

Když manželé Galina Kaniuka a Oleksandr Barabanov objevili keramiku, byla to láska na první dotek. Jejich hliněné portfolio obsahuje vše od roztomilých hrníčků na čaje až po barevné vázy nebo amorfně tvarované misky. Ručně vyráběné produkty jsou tvořeny japonskou keramickou technikou kurinuki. Požadovaného tvaru nádobí designéři dosahují hloubením a opracováním jednoho kusu hlíny. Výrobky SaGa Pottery poznáte podle pestrobarevných glazur, nepravidelných tvarů a záměrně neopracovaných okrajů.

7. ROCKAH.BRAND

Ukrajinská značka rockah.brand tvoří genderově neutrální šperky. Všechny z nich vznikají ze 100% recyklovaného nebo upcyklovaného bronzu a stříbra, materiálů, které jsou následně ručně pozlacené nebo malované. Kousky mají navíc silné příběhy. Například v poslední kolekci BLAGO designérka Roxana Romanenko pracuje se symboly ortodoxní křesťanské církve z éry Kyjevské Rusi. V rozmanité tvorbě ale najdeme i četné přírodní motivy.

8. KATERYNA SOKOLOVA

Produktová designérka Kateryna Sokolova, zakladatelka značky NOOM a SOKOLOVA design studio, je mezinárodně uznávaná kapacita svého oboru. Spolupracovala například s Ligne Roset, brandem Bolia, Casala nebo Driade. Známa je pro svůj minimalistický, v celkovém vyznění však neotřelý nábytek. Minulý rok představila nové provedení svého úspěšného křesla Gropius, tentokrát s potahem připomínajícím válečné maskovací síť.

9. MAKHNO STUDIO

Design, architektura a keramika. To všechno pokrývá Makhno Studio založené na počátku milénia Serhiim Makhnem. Ateliér má na kontě více než 600 projektů – od interiérů restaurací i soukromých rezidenčních projektů až po galerie. Ve všech případech se jeho zakladatel snaží o propagaci ukrajinského designu nebo místních řemeslných technik. Kromě toho spravuje Serhii Makhno, obdivovatel japonského wabi-sabi přístupu, svůj vlastní brand čítající několik produktů autorského mobiliáře. Nejvýraznějšími kousky jsou organicky tvarovaná svítidla, která v interiérech většinou stojí v hlavním centru pozornosti. ●

Nová kniha **Ukraine Rising** vydavatelství Gestalten představuje desítky jmen současné ukrajinské designéřské scény. Nechybí slavná jména, ale ani méně známí nezávislí umělci.

fenomén

Text: Petra Šimůnková

TA NEJLEPŠÍ POMOC

Chcete, aby uměla španělsky? Není problém. Měla by každý večer vařit? Beze všeho. A řídit umí? Zařídíme. Agentura **Bestnanny**, která vám dohodí tu nejlepší možnou chůvu pro vaše děti, se nebojí žádného požadavku. Říct si o pomoc totiž není tabu a Češky by se to měly naučit, věří její zakladatelky.

Začalo to v Bratislavě před několika lety. Tehdy sháněla slovenská fashion fotografka Petra Ficová, která dlouhodobě spolupracovala na kampaních s hvězdami, jako je Dara Rolins, chůvu pro jedno ze svých malých dětí. Jednoduchá věc? Ukázalo se, že zdánlivě banální a obvyklá služba je v hlavním městě Slovenska téměř k nesehnání. Obzvláště pokud chcete, aby hledaná chůva uměla cizí jazyk, a na děti tak odmalička mluvila jinak než slovensky.

„Na Samantu jsem narazila díky facebookovému inzerátu jejího přítele, kde se hlásila o pozici barmanky nebo chůvy,“ vypráví Petra Ficová. Zanedlouho se dohodly, že se Samanta Lima, Brazilka čerstvě usazená na Slovensku, bude starat o Petřiny děti. Uměla anglicky i portugalsky, a protože žila v Argentině, mohla na potomky mluvit i španělsky.

„Všichni mi Samantu záviděli a neustále se mě ptali, jestli nemá sestry, sestřenice nebo kamarádky, které by také mohly hlídat,“ vzpomíná Petra Ficová. Měla. Jenže sestra byla jen jedna a spolehlivé kontakty se rychle vyčerpaly. V jednu chvíli začala být navíc nedostupná i sama Samanta. Po několika letech, které strávila jako chůva dětí, se rozhodla, že půjde studovat do Vídně. Petra Ficová tak stála opět na stejném místě jako před lety.

A tak se zrodil nápad. Pokud na Slovensku neexistuje žádná agentura, která by matkám, jež chtějí svým dětem dopřát slušný jazykový základ a sobě čas na práci nebo na sebe, zprostředkovala vhodnou chůvu, založí si ji sama. Agentura Bestnanny byla na světě. V jejím čele dnes nestojí nikdo jiný než fotografka Petra Ficová a její tehdejší chůva Samanta Lima. „Začátky byly samozřejmě těžké, protože nic podobného na Slovensku neexistovalo,“ říkají zakladatelky dnes. K rozhovoru jsme se sešly v jejich kanceláři v centru Prahy, odkud začaly před rokem řídit svou novou pobočku v Praze.

HLEDÁME MATCH

Služba funguje jednoduše. Bestnanny si za dva roky fungování vytvořila databázi s více než ti-

síci kontakty. Vy jako klient, který hledá chůvu ze zahraničí pro své děti, jen objasníte své požadavky a agentura vám najde ten nejlepší match. Působí to trochu jako Tinder, jen s tím rozdílem, že funguje ve většině, a ne jen ve zlomku případů a také že vám agentura garantuje několikátýdenní ochrannou lhůtu, během níž je dohazovanou chůvu možné vyměnit.

„Bez nadsázky bych řekla, že lidem hledáme nové plnohodnotné členy rodiny,“ myslí si spoluzakladatelka Samanta Lima, „to sice není nic jednoduchého, ale už máme zkušenosti a jsme schopni odhadnout, jak si budou lidé sedět. Ať už jde o vzájemnou energii, komunikaci a samozřejmě časový rozvrh.“ Doplnuje, že klíčovou složku celého procesu agentury tvoří ověřování referencí od předchozích rodin, ale i kriminálních záznamů.

Chůvy, s nimiž Bestnanny spolupracuje, jsou nejen z řad cizinců, nastálo usazených v České republice nebo na Slovensku. Síť kontaktů si agentura buduje také díky spojkám v Latinské Americe. Ty pro agenturu hledají vhodné kandidáty, a pokud se pro ně najde shoda u nás nebo u sousedů, Bestnanny zprostředkuje stěhování. Výhoda? Podle zakladatelek je to jednoznačně jazyk. „Děti nasávají jako houby, a pokud tráví několik hodin týdně s rodilým mluvčím, už jim to nikdo nikdy nevezme,“ myslí si Petra Ficová. Mluví ze své zkušenosti: všechny její tři děti, které měly zahraniční chůvu, mluví plynule anglicky a španělsky.

Existují ale také požadavky, jimž nelze vyhovět? Prý se to stává jen málokdy, svěřuje se Samanta Lima. Najít chůvu, která se přestěhuje k rodině do domu a která má řidičský průkaz a zároveň umí vařit a nevádí jí starat se i o byt, není tak obtížné jako najít někoho, kdo dokáže na děti mluvit zároveň ukrajinsky i čínsky. „Dokážeme vyhovět téměř všem, ale je pravda, že například některé jazykové kombinace nám dávají zabrat,“ říká Samanta Lima. Co naopak agentura dokáže, je sehnat někoho, kdo se postará o děti se speciálními potřebami. Bestnanny také sežene vhodnou chůvu, která pomůže novopečeným maminkám s péčí, nebo zázračnou koučku, jež

umí během několika nocí přesvědčit děti, aby spaly celou noc, připomíná právnička Daniela Jirásková, další z tváří agentury.

Že je chůvaření doménou žen? Omyl! V databázi Bestnanny jsou také muži. A není jich málo. „Říkáme jim ‚manny‘. Nedávno jsem slyšela příběh jedné naší klientky, že díky takovému ‚mannymu‘ se jejímu synovi razantně zlepšily známky z jazyka,“ říká Petra Ficová.

MNOHEM VÍC NEŽ ŘEČ

Nejde přitom jen o jazyk. Zakladatelky agentury Bestnanny věří, že chůvy jsou prospěšné nejen pro děti, ale hlavně pro jejich rodiče. „Dvacet let jsem dělala kariéru a chtěla jsem k sobě někoho, kdo mi trochu pomůže. Měla jsem doma Samantu a u toho retušovala fotky. Všichni byli spokojení. Jde o to, být méně ve stresu, ne být ve stresu z toho, že jsem špatná matka,“ myslí si Petra Ficová.

Říct si o pomoc, jak připomíná Zuzana Augustin Poláčková, která s projektem u nás pomáhá, by rozhodně nemělo být tabu. „Na nás ženy je vyvíjen strašný tlak. Musíme být krásné, štíhlé, měly bychom budovat kariéru, umět vařit a být skvělé matky. A člověk se pak bojí přizvat si někoho k sobě. Strachujeme se, že kvůli tomu ztratíme image oněch dokonalých žen. Rozhodně to tak není, nechat si pomoci je naopak výhodné pro všechny strany.“

V čele české i slovenské pobočky agentury **Bestnanny** stojí Petra Ficová (vlevo) a její byznysová partnerka Samanta Lima z Brazílie (vpravo). Do chodu v České republice je zapojena i Zuzana Augustin Poláčková (druhá zleva) a Daniela Jirásková (druhá zprava).

galerie

ČEHO VŠEHO SI TENTO MĚSÍC VŠIMNOUT A KAM INVESTOVAT

DR. BARBARA STURM Všichni víme, že čištění je základem péče o pleť. Proto značka Dr. Barbara Sturm představuje odličovací přípravek Make-Up Remover - micelární vodu obohacenou o kyselinu hyaluronovou a prebiotika. Odstraní i voděodolný make-up. **Cena:** 1650 Kč / 150 ml, prodává Ingredients, Maiselova 21, Praha 1

ROBERTO COIN Velice oblíbená italská šperkařská značka je zárukou vysoké kvality, špičkového designu a toho, že z jejího širokého portfolia klenotů ve všech cenových relacích si vybere opravdu každá žena i každý muž. Sáhněte třeba po náušnicích s malachitem z kolekce Venetian Princess. **Cena:** 95 300 Kč, Roberto Coin, Pařížská 1, Praha 1

BREITLING Švýcarská manufaktura v září myslí na ženy. Právě jim jsou určeny nové modely z kolekce Navitimer o rozměrech zlatých či ocelových pouzder 36 či 32 mm a s perleťovými číselníky. Jejich ambasadorkou je herečka Charlize Theron. Uvnitř pouzder menších modelů, například s jemným modrým číselníkem, je uložen Breitling Caliber 77, quartzový strojek značky. Info o ceně v butiku Breitling, Pařížská 1, Praha 1

KONSTANTIN CHAYKIN Nezaměnitelné hodinky ruského nezávislého hodináře jsou často inspirovány komiksovými postavami, jeho nejslavnější kus postavou Jokera. Novinka Kolobok se 40mm ocelovým pouzdem je ovlivněna ruským folklorem a pohádkovou bytostí pojmenovanou ruský Kolobok (v češtině jde o pohádku O koblížkovi). Hodinky s vtipným ukazatelem měsíční fáze jsou limitovány 99 kusy. Více info na Chaykin.ru

DIOR Francouzský módní dům v kolekci ready-to-wear pro jaro/léto 2023 uvedl novou kabelku Dior Toujours. V designu Marie Grazie Chiuri se stává nadčasově elegantním doplňkem s velmi současným duchem. Nechybí pro Dior typický vzor cannage, tentokrát ve velkém provedení. **Cena velikosti large:** 96 000 Kč, Dior, Pařížská 4, Praha 1

FREDERIC MALLE Novou vůni slavné značky Frederic Malle nevytvořil nikdo menší než Jean-Claude Ellena. Jmenuje se poeticky Heaven Can Wait a je komplexní studií hřejivosti koření s tóny hřebíčku, mrkvového semínka či kosatky v kombinaci s vetiverem, broskví a švestkou. **Cena:** 5500 Kč / 50 ml, prodává Ingredients, Maiselova 21, Praha 1

TECHNOLOGIE A DESIGN

V jeho kočárkách se vozí děti světových celebrit. Nedávno vyvolal pozdvižení s první dětskou autosedačkou s celotělovým airbagem na světě. Martin Poš se značkou **CYBEX** udává trendy a posouvá hranice. „To, že něco nejde, pro nás není přijatelná varianta,“ říká úspěšný podnikatel s českými kořeny.

Jak důležitá je pro rodiče estetika produktů pro děti?

U kočárků je estetika mimořádně důležitá. Kočárky už dávno není pouze vozítkem pro dítě, je odrazem životního stylu rodičů. U nás se díváme na kočárky stejně jako na kabelky – přepravují naše největší cennosti, musí mít styl a kouzlo.

Co je největším trendem?

Trendy se dělí do dvou oblastí – na technologie a design. Například v oblasti dětské bezpečnosti se technologické trendy ubírají směrem k autosedačkám s airbagem. Pomáhá snížit riziko vážného zranění přibližně o 50 procent. V oblasti designu jsou trendy určovány předními módními značkami. Naším cílem je vytvořit design, který bude ladit se stylem těchto značek. I proto stavíme na úzkém propojení se světem haute couture.

Máte za sebou spolupráci s ikonami, jako jsou Jeremy Scott či Marcel Wanders... Co dalšího chystáte?

Je to obrovská čest. Kdo ví, kdo nám zkříží cestu zítra. Pro nás je nejdůležitější přinést zákazníkům přidanou hodnotu. Baví nás také dávat prostor mladým talentům, ale obecně jsme otevření spolupráci se všemi s podobnými myšlenkami. Můžete se těšit, máme nyní před sebou několik opravdu zajímavých projektů.

Vaše autosedačky pravidelně vyhrávají testy bezpečnosti nezávislých organizací – například ADAC. Jaký je recept na úspěch?

To je jednoduché. To, že něco nejde, pro nás není varianta. Když se obklopíte těmi nejlepšími talenty na světě, poskytnete jim všechny zdroje, co si můžete dovolit, inspirujete je, podporujete a jste

odhodlaní přinést rodičům ten nejlepší produkt na světě, je tu velká šance, že nás přední nezávislé instituce ocení. Momentálně jsme ohromně hrdí, že od roku 2005 jsme získali více než 500 ocenění za bezpečnost a design.

Pro společnost začíná být čím dál důležitější téma udržitelnosti. Jak

tento trend ve společnosti CYBEX reflektujete?

Udržitelnost je pro naši firmu jedno z nejdůležitějších témat a prostupuje celým naším hodnotovým řetězcem – způsobem výroby, přepravou našich výrobků po světě, ale i materiály, šetrným inženýrstvím našich produktů... CYBEX zaměstnává talentované lidi z více než 40 zemí a napříč kulturní, náboženskou, ale i pohlavní orientací. Máme vyšší procento zaměstnankyň než zaměstnanců. Po celém světě máme řadu projektů podporujících ty, kteří nejsou tak privilegovaní. Udržitelnosti se věnujeme s velkou láskou a vášní.

Na jaký počín vaší značky jste v současnosti nejvíce pyšný?

Moc mě těší naše úspěchy v oblasti bezpečnosti; jsme tu od toho, chránit životy dětí a předcházet jejich úrazům. Mám radost z úžasných výrobků, které rodičům usnadňují život. Jsme jediná značka, která vyrábí a prodává elektrokočárky! V neposlední řadě jsou tu naše fantastické módní kolekce, další dávka zábavy do rodičovství. Cybex je jeden velký ekosystém, na který jsem hrdý.

Jak by podle vás mohly vypadat kočárky a autosedačky budoucnosti?

To se dá velmi těžko odhadnout. Denně se formují nové trendy. Technologie i materiály jdou rychle dopředu. Trvalo nám patnáct let, než jsme vyvinuli dětský airbag. Co bude za dalších patnáct let, nevím, ale těším se na to. Pro mě je nejdůležitější, abychom zůstali i nadále zvědaví a se zdravým apetitem po nových příležitostech. Jen díky tomu totiž budeme vyrábět produkty, které udrží krok s náročným životním tempem moderních rodin a vykouzlí lidem úsměv na tváři.

Zakladatel značky CYBEX Martin Poš a jeden ze stylových kočárků-módních doplňků z řady Priam.

galerie

ČEHO VŠEHO SI TENTO MĚSÍC VŠIMNOUT A KAM INVESTOVAT

IWC SCHAFFHAUSEN

Švýcarská manufaktura koncem srpna představila novinku Pilot's Watch Automatic 41 Black Aces. Vznikla ve spolupráci s americkým námořnictvem. 41mm pouzdro je vyrobeno z černé keramiky, uvnitř je uložen automatický kalibr 32100 s rezervou chodu 72 hodin. A co víc - highlightem hodinek je bílý luminiscenční číselník s materiálem SuperLumiNova. Hodinky jsou k mání pouze na www.iwc.com

RESSENCE

Naše oblíbená značka hodinek designéra Benoïta Mintiense při příležitosti Geneva Watch Days 2023 představila svůj nejpůvodnější model Type 3 EE s eukalyptově zeleným číselníkem. Jde o první mechanické hodinky, jejichž svrchní část je naplněna olejem kvůli čitelnosti údajů ze všech možných úhlů. Nové grafiky se dočkaly i ukazatele na číselníku. **Cena:** 38 000 CHF, www.ressence.com

SISLEY Špičková značka dekorativní i pečující kosmetiky představila začátkem prázdnin novinky v řadě Supremya. Nová péče je určena na noc a jméno Sisley je zárukou, že i přes vyšší investici do krémů budete rozhodně spokojeni s výsledky. Ostatně do čeho investovat více než do sebe a své pleti? Info o cenách ve vybraných parfumeriích

HERMÈS Francouzská značka představila nové kabelky, od reinterpretací slavných designů až po zcela nové kousky. Nová kabelka Weekender připomíná známou brašnu fotografií a četné kapsy vyřeší všechny vaše potíže s (ne)dostatkem prostoru. Skvělé řešení na víkendové cesty po Česku i v zahraničí. Více info v obchodě, Hermès, Pařížská 12, Praha 1

TIFFANY & CO.

Americká šperkařská značka, spadající do koncernu LVMH nejbohatšího muže planety Bernarda Arnaulta, představila novou kolekci nazvanou Tiffany Lock. Její design minimalisticky pracuje se symbolem značky - visacím zámekem. Kolekce čítá nejen náramky, ale též náušnice nebo náhrdelníky. Více info v obchodě, Tiffany & Co., Pařížská 10, Praha 1

MONTBLANC Kolekce zavazadel (my jsme vybrali praktickou velikost cabin) německé značky Montblanc #MY4810 je oživena novými barvami: tmavě šedou, britskou zelenou a petrolejově modrou. Kufry Montblanc jsou spolehlivým doplňkem všech cestovatelů díky teleskopickému madlu a tichým kolečkům. **Cena:** 785 eur, Montblanc, Pařížská 17, Praha 1

Esprit LN s tématem hodinky a šperky
naleznete zdarma v Lidových novinách
ve středu 1. 11. 2023

Čeká na vás otevřený rozhovor
s Pavlínou Pořízkovou, topmodelkou
a v současné době hlavně spisovatelkou.
Dozvíte se, jak tvoří známý český šperkař
Zdeněk Vacek, nebo příběh jedněch
z nejslavnějších hodinek světa,
Rolex Cosmograph Daytona,
představených před 60 lety.

Zakázané UVOLNĚNÍ

Text: Martin Váša Ilustrace: Maria Makeeva

Znáte to, když něčemu dlouho nevěnujete pozornost, jako by to ani neexistovalo, ale jakmile si toho jednou všimnete, je to všude? Třeba cizí slovo, co jste nikdy neslyšeli, natož abyste ho použili, a od chvíle, kdy jste se na něm zasekli při čtení časopisu, snad plave i na hladině vaší písmenkové polévky.

Když jsem před pár dny brouzдал knihkupectvím, jedna přesně taková záhada stála najednou přede mnou. Byla velká a samozřejmá. Kdo by si dovolil ji zpochybňovat? Sám jsem kolem ní musel projít nesčetněkrát, přesto jsem ji doopravdy viděl až nyní. Tyčila se mezi detektivkami a historickými romány. Říká se jí sekce pro ženy.

Jak asi tušíte, sekce pro muže nikde nebyla. Byla totiž úplně všude. To jen ženy jsou zřejmě přírodou předurčené k tomu, aby si vychutnávaly knihy, z jejichž názvů (*Jiskřivý idol*, *Taju pro tebe*, *S miliardářem v síti* nebo třeba *Pořádný terno*) se člověku přímo podlamují kolena. Kolik z nich by asi prošlo testem Bechdelové (*jde o test určující zastoupení žen v kultuře; aby jím kniha prošla, musí obsahovat minimálně dvě ženské postavy – pozn. red.*)...

Nedlouho poté jsem kamarádce vybíral čaj k narozeninám. Pro koho bude? zeptala se automaticky paní, která mě obsluhovala, pro muže, nebo pro ženu? V hlavě se mi spustil alarm. Skutečnost, že krabičku zdobila malůvka dívky a v překladu na ní doslova stálo, „Probudila se a dobyla svět“, nebylo polehčující okolností. Pro ženu – kladla mi prodávající na srdce s vědoucím úsměvem – by raději doporučila čaj jiný, tenhle by mohl být „příliš silný“.

Situace se opakovala v papírnictví. Věděli jste, že pro ženy se hodí spíš dárková taška zdobená

motýly, kdežto muž více ocení motiv kravaty? Tenhle čaj začínal být příliš silný na mě. Asi umíchám vlastní směs. Bude se jmenovat „Probudil se a svět ho dobil“. Jak píšou, najednou to bylo všude.

A jen aby bylo jasno, nemám na mysli podobné rozdělování v případech některých léčiv, hygienických potřeb nebo třeba oblečení, zkrátka tam, kde dává smysl.

Nemluvím ani o nerovném postavení mužů a žen ve společnosti. (Ačkoliv to s tím jistě souvisí. Nepotřebujete extra bujnou fantazii, abyste si uměli představit, že pro průměrného bílého heterosexuálního muže středního věku není nic děsivějšího než být přistížen u sekce pro ženy. Taky ho úplně slyšíte, jak lhostejnému personálu hlasitě vysvětluje, že vybírá dárek?)

Mířím těsně vedle: Přiletět z jiné planety, myslel bych si, že na Zemi musí existovat zákon,

podle kterého gender předurčuje váš vkus. Gender jako literární žánr. Páni! (Dámy?)

A v tomhle zákoně se jistě také píše, že ženy a pouze ženy chtějí dostávat květiny a vonět sladce, řídit titěrná auta, kávu pít o intenzitě a konzistenci kaka, a pokud si k ní připálí, pak jedinečně slimku. Že nerozumí sportovní terminologii, nerozeznají šroubovák od francouzského klíče a pivo jim nechutná. A že pokud to sedí na vás, a vy se přitom identifikujete jako muž a máte penis, tak vám upadne.

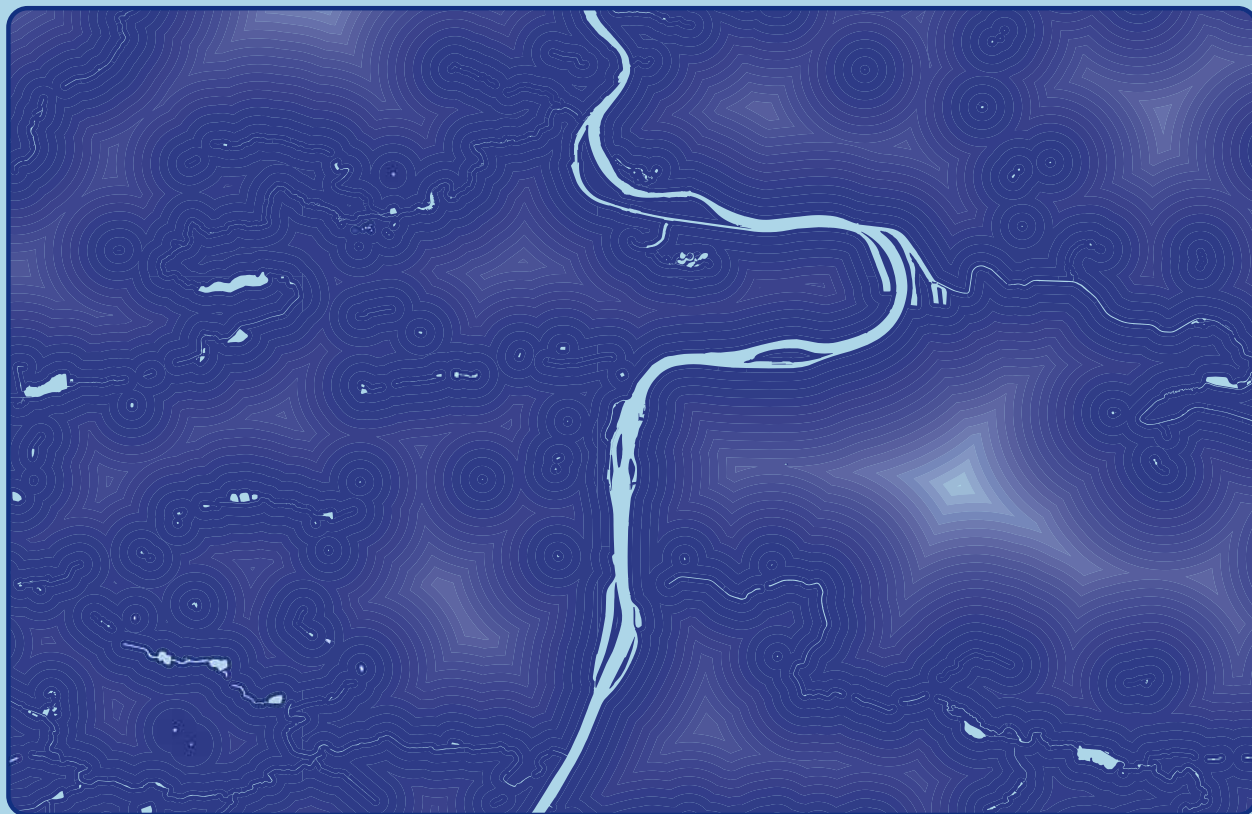
Výše trestu se pak, tipuju, odvíjí od závažnosti provinění. Ženy, které v knihkupectví bezděčně zaplují do historických románů nebo detektivek, přece jen není možné srovnávat s poblázněnými čarodějnicemi, co touží po literatuře faktu. Vlastně je s podivem, že Eva Hlinovská, vedoucí Espritu, za svou vášeň k hodinkám dávno nebručí.

Nejprekvapivější na tom celém je, že je to tak nepřekvapivé. To dá rozum, chce se člověku říct. Akorát že nedá. Když se nad tím zamyslíte, jsou to pořádky zhruba stejně logické, jako by bylo tvrdit, že ženy v tramvaji preferují jízdu pozadu, při sprchování volí vodu vlažnější, střechy jim imponují především doškové a písmu dávají přednost bezpatkovému, lépe se jim čte, to ví přece každý.

Že jste si toho dosud ne všimli? Odteď to uvidíte na každém kroku. Třeba vám také dojde, jak děsně protizákonné některé z vašich chutí jsou. Sice se identifikuju jako muž, ale coby gay jsem kapitola (sekce?) sama o sobě, a protože kupodivu nechci konzumovat vše výhradně v barvách duhy, často si – stejně jako jistě i vy – dopředu zakázané uvolnění a zákon překročím. Děj se vůle boží, že? ●

CAMP

Praha zítřa? Město a řeka

22 / 09 – 17 / 12

Výstava 25 nových projektů na Vltavě

Centrum architektury a městského plánování
Vyšehradská 51, Praha 2, úterý–neděle, 9.00–21.00, vstup zdarma
www.praha.camp

IPR
PRAHA

CAMP je financován Magistrátem hlavního města Prahy.

LOUIS VUITTON